בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11126-03-16 אקרמן פרקש ואח' נ' קורן ואח'

לפני כבוד השופט עדי הדר

התובעת/הנתבעת שכנגד: מיכל אקרמן פרקש

נגד

הנתבעים:

1. אביב קורן – התובע שכנגד
2. עמיחי רובינשטיין
3. אורי פסטר

פסק דין

לפני ביהמ"ש תביעה של כותבת מחזה בגין פגיעה בזכויות יוצרים ותביעה שכנגד בגין אובדן רווחים ולשון הרע.

כתב התביעה וכתב התביעה המתוקן

1. התובעת (להלן: "**מיכל**") הגישה ביום 14.3.16 כתב תביעה בבית המשפט המחוזי. ביום 11.4.16 הגישה כתב תביעה מתוקן בו טענה שהנתבעים (להלן: "**אביב**", "**עמיחי**" ו"**אורי**") פגעו בזכויות קנייניות שלה מכח יצירותיה (במוצגים 1, 6 -21 לתצהירה, להלן: "**היצירה של מיכל**") במחזמר "**גולדי חזיות**" (המחזמר הוגש בקלטת ובכתב כמוצגים 23 ו -29 לתצהירה, להלן: "**המחזמר**") שזכה בפרס בפסטיבל "**חג המחזמר**" (להלן: "**הפסטיבל**") ע"י העלאת המחזמר שלוש פעמים, וביקשה צו מניעה ביחס ליצירותיה או חלקן, למתן חשבונות וכן פיצוי בסך של 600,000 ₪ לפי הפירוט שלהלן:

סך של 300,000 ₪ בגין הפרת זכויות קניין רוחניות ולחלופין בגין התעשרות שלא כדין.

סך של 100,000 ₪ בגין הפרת זכות יוצרים ללא הוכחת נזק.

סך של 100,000 ₪ בגין הפרת זכות מוסרית ללא הוכחת נזק.

100,000 ₪ בגין עוגמת נפש ונזקים ממוניים.

כתב הגנה מטעם עמיחי

2. עמיחי הגיש ביום 30.5.16 כתב הגנה בו טען כי סיים מעורבותו בהכנת שירים למחזמר בחודש אוגוסט 2015 וכי לא קיבל תקבול.

כתב הגנה מטעם אורי

3. אורי הגיש ביום 20.6.16 כתב הגנה בו טען כי הוא הגה הפסטיבל ומשמש כמנהלו האמנתי. עוד טען כי ראש הקבוצה שהכינה מחזמר לתחרות, אביב, החליט להרחיק מיכל מהצוות, לאחר שהמחזמר זכה ונבחר לתקופת מבחן. עוד טען שאביב התחייב בהסכם עם החברה הכלכלית של עיריית בת ים- חברת חוף בת ים ליזמות ופיתוח בע"מ (להלן: "**החברה**") שממנת את הפסטיבל כי הוא בעל זכויות היוצרים במחזמר ו"**כי אין כל זכר לטביעת האצבע של התובעת במחזמר הסופי**". עוד טען שמכיוון שהוא מועסק ע"י החברה, אין יריבות בינו ובין מיכל.

כתב הגנה מטעם אביב

4. אביב הגיש, לאחר שביקש וקיבל ארכה, כתב הגנה ביום 8.7.16 בו התייחס בביטול לתרומתה של מיכל למחזמר. עוד טען שאת הסיפור בבסיס המחזה שמהווה חלק מהמחזמר, הגה עמית אפשטיין (להלן: "**עמית**"). עוד טען שמיכל לא פעלה על פי ההנחיות שנתנו לה ולכן הקבוצה המשיכה לקדם הכנת המחזמר בלעדיה וכי לאחר שיצאה מהקבוצה, הוא דאג לשנות החומרים שהכינה.

כתב התביעה שכנגד

5. אביב הגיש בצוותא חד עם כתב ההגנה, כתב תביעה שכנגד שמהותו נזיקית, עשיית עושר ולשון הרע ובו טען שהנתבעת שכנגד, היא מיכל, ניסתה לנקום את עלבונה באמצעות מניעת רווחיהם העתידים של חברי הקבוצה ע"י פניה בחוסר תום לב לתיאטראות בה דאגה להשחיר את שמו ולסכל "**האפשרות וההזדמנות כי המחזמר אכן יועלה מעל בימתם**".

אביב ביקש לחייב מיכל כלהלן:

בסך של 400,000 ₪ בגין אובדן רווחים.

בסך של 100,000 ש"ח בגין פגיעה בשמו הטוב ובמוניטין המקצועי.

בסך של 50,000 ₪ בגין עוגמת נפש.

כתב תשובה לכתבי ההגנה

6. מיכל הגישה ביום 6.11.16 כתב תשובה בו טענה כי הנתבעים מגלגלים האחריות לפגיעה בין האחד לשני. כמו כן, דחתה טענות עמיחי ואורי להעדר יריבות.

כתב הגנה שכנגד

7. מיכל הגישה בצוותא חדא עם כתב התשובה, כתב הגנה שכנגד בו חזרה על הטענות בעניין אביב אותן פרטה בכתב התשובה לכתב הגנתו.

כתב תשובה שכנגד

8. אביב הגיש ביום 11.12.16 כתב תשובה שכנגד בו ציטט אחרים שמכנים אותו, בין היתר, "**עילוי**", ציטט מהתכתבויות עם מיכל בהן הביע ביקורת על עבודתה, טען שהיא הייתה גורם מסכסך וכן שידעה שהוא וויתר על המשך שירותיה בשמו של אורי.

הדיון הראשון

9. ביום 6.9.17 התקיים הדיון הראשון, לפני כבוד השופטת מיכל עמית-אניסמן. ביהמ"ש הורה לאביב להציג לפני מיכל הדרפט הסופי של המחזמר.

הגשת כתב תביעה מתוקן (2)

10. מיכל הגישה ביום 3.1.19 כתב תביעה מתוקן נוסף, ממנו נפקד שמו של עמיחי כנתבע. מיכל עמדה על הדמיון בין חומרים פרי עטה לדראפט הסופי. עוד טענה שאביב פיטר אותה ביום 28.6.15 בכתב לאחר שגיבשה את סיפור המחזמר רובו ככולו והעמידה לרשות הקבוצה את כל החומרים הנדרשים לצורך העלאתו לבמה. מיכל הבהירה בעניין הסעד הכספי בגין עוגמת נפש ונזקים ממוניים שהוא כולל גם חלקה בפרס.

כתב הגנה מתוקן ע"י אורי

11. אורי הגיש ביום 3.3.19 כתב הגנה מתוקן בו חזר על טענותיו בכתב ההגנה. לעניין ההשוואה שערכה מיכל בכתב התביעה המתוקן בין החומרים שהעמידה לדראפט הסופי, טען שאביב מסר לו ש"**כתב מחדש את המחזמר**".

כתב הגנה מתוקן מטעם אביב

12. גם אביב הגיש ביום 3.3.19 כתב הגנה מתוקן. אביב חזר על הטענות בכתבי טענות קודמים ולעניין ההשוואה בכתב התביעה המתוקן בין החומרים שהעמידה מיכל לדראפט הסופי טען שאת כל המוטיבים שייחסה מיכל לעצמה ניתן למצוא כמעט בכל יצירה העוסקת בז'אנר היהודי.

הדיון השני

13. ביום 12.5.19 התקיים הדיון השני, שוב לפני כבוד השופטת עמית אניסמן. ביהמ"ש הציע לצדדים הצעה.

החלטה על העברת התובענה לבית משפט השלום

14. ביהמ"ש המחוזי, ע"י כבוד השופטת עמית אניסמן, החליט ביום 14.7.19 על העברת התביעה לבית משפט השלום.

הדיון השלישי

15. ביום 6.10.19 התקיים הדיון השלישי, הפעם לפני מותב זה. ביהמ"ש קבע לוח זמנים לסיום הדיון בבקשה מקדמית שתלויה ועומדת משנת 2017.

הדיון הרביעי

16. ביום 7.11.19 התקיים הדיון הרביעי. בהסכמת הצדדים ביהמ"ש נתן צו למתן חשבונות והחל במינוי מומחה לחשבונאות לצורך ברור החשבונות.

הדיון החמישי

17. ביום 26.1.20 התקיים הדיון החמישי. ביהמ"ש דן בטענת אורי שאין ידו משגת לשלם חלקו במימון שכר המומחית והורה לו להגיש תצהיר לצורך ברור טענתו.

מינוי המומחית לחשבונאות והגשת חוות דעת

18. רק ביום 1.3.20 הואיל אורי לשלם חלקו בשכר המומחית ולכן באותו יום ביהמ"ש מינה רו"ח חמוטל כהן כמומחית מטעמו לברור החשבונות. המומחית הגישה חוות דעתה ביום 9.7.20.

צו להגשת ראיות

19. ביהמ"ש נתן ביום 2.8.20 צו להגשת ראיות. מיכל הגישה ראיותיה כתובעת, לאחר שביקשה וקיבלה ארכה, ביום 21.9.20 וכך גם אביב. עקב תקופת החרום, אורי, אביב ומיכל הגישו ראיותיהם כנתבעים ביום 22.11.20.

הדיון השישי

20. ביום 20.12.20 התקיים הדיון השישי. ביהמ"ש קבע התובענה לשמיעת ראיות והחל בהליך למינוי מומחה לבדיקת הטענה לפגיעה בזכויות הקנייניות.

מינוי מומחה לבדיקת הטענות לבדיקת הטענות לפגיעה בזכויות קנייניות

21. ביהמ"ש מינה ביום 24.1.21 את פרופ' אבי עוז כמומחה לבדיקת הטענות לפגיעה בזכויות קנייניות.

הדיון השביעי

22. ביום 2.2.21 התקיים הדיון השביעי. ביהמ"ש קבע השאלות שיופנו למומחה.

הגשת חוות הדעת

23. פרופ' עוז הגיש חוות דעתו ביום 29.4.21.

הדיון השמיני

24. ביום 1.6.21 התקיים הדיון השישי. ביהמ"ש קבע מועדי שמיעת הראיות.

הדיון התשיעי

25. ביום 13.7.21 התקיים הדיון התשיעי. נחקרו העדים שלהלן: המומחה מטעם ביהמ"ש פרופ' עוז, מומחית מטעם מיכל גב' צביה הוברמן, ומיכל.

הדיון העשירי

26. ביום 19.7.21 התקיים הדיון העשירי. נחקרו העדים שלהלן: מומחה מטעם מיכל, הפרופ' גד קינר, ולאחר שמיכל הודיעה "**אלו עדיי**", נחקרו מטעם אביב, גב' חני נחמיאס, עמית, מר אוהד חיטמן, המומחה שלומי בוחנה, המומחית פרופ' שולמית אלמוג, אביב, ולבסוף אורי.

הגשת סיכומים

27. רק ביום 19.9.21 התקבל אחרון התמלילים של הדיונים שהוקלטו וביהמ"ש נתן צו להגשת סיכומים. ביהמ"ש דחה בקשות להארכת מועד או להגדלת מספרי עמודי הסיכומים בקובעו כי הוא רואה באופן שונה היקף המחלוקת וכי בעיניו היא פשוטה יחסית וממוקדת. מיכל ואביב הגישו סיכומיהם כתובעים ביום 24.10.21. מכיוון שאביב לא הגיש אותם באופן תקין, הוא שב והגיש אותם ביום 31.10.21. מיכל, אביב ואורי הגישו סיכומיהם כנתבעים ביום 16.11.21. ביום 22.11.21 מיכל הגישה בקשה שביהמ"ש ראה בה סיכומי תשובה ולכן קצב לאביב פרק זמן להגיש אף הוא סיכומי תשובה שהוגשו ביום 1.12.21.

דיון והכרעה

28. על ביהמ"ש לקבוע האם אביב ואורי פגעו בזכויות קנייניות של מיכל ואם כן, מהו סכום הפיצוי והאם מיכל חבה, נזיקית, לרבות עקב הוצאת לשון הרע, או עקב התעשרות שלא כדין, כלפי אביב.

האם אביב ואורי פגעו בזכויות קנייניות של מיכל?

29. כפי שביהמ"ש ציין מספר פעמים במהלך שמיעת התובענה שהוגשה בשנת 2016, לא היה מקום להפליג למחוזות רחוקים ומסועפים בטיעוני הצדדים כאשר השאלות הינן פשוטות וממוקדות, והן הוצגו לפני המומחה מטעם ביהמ"ש לבדיקת הסוגיה.

1. האם המחזה שעלה על הבמה זהה, או מהווה העתקה, או מתבסס על היצירה שכתבה מיכל?
2. האם הטקסטים שנכתבו על ידי מיכל מבוססים באופן מהותי על הסיפור המוצג בסינופסיס שנכתב בשנת 2013?
3. האם ניתן לומר כי יצירתה של מיכל היא בעלת ביטוי עצמאי לרעיון שהוצג לה, לטענתה או לסיפור שהוצג לה כטענת אביב?.

הנתבעים טוענים כי מיכל לא עומדת במבחן היצירתיות

30. בפסק הדין המנחה בעניין ע"א 513/89 **S/interlego a נ' lines bros. S.a-exin** (להלן: "**אינטרלגו**") הוסבר המתח בין גישת היצירתיות ובין גישת ההשקעה. לענייננו, לעניין ההשקעה, הוכח כי מיכל עסקה בהכנת המחזה שמשולב במחזמר כחצי שנה. הנתבעים התמקדו בעניין הדרישה ליצירתיות. אביב טען שבניגוד לטענתה של מיכל, לפיה הטריטמנט "**החופש לאהוב**" נכתב כאילו על ידה, והוא "**כאילו**" אותו סיפור, אותה עלילה ואותן דמויות כפי שהועלו בתחרות, הרי שבפועל, על אף שמיכל סייעה ליצירתו של הטריטמנט, הרי שזה לא נכתב על ידה, ובוודאי שהמחזמר אינו מבוסס עליו. לכן, טען שאין בעבודתה של מיכל מקוריות, וגם את המעט שעשתה, הוא מחק לאחר סילוקה מהקבוצה.

האם ניתן לומר כי יצירתה של מיכל היא בעלת ביטוי עצמאי לרעיון שהוצג לה, לטענתה, או לסיפור שהוצג לה כטענת אביב?

31. המומחה מטעם ביהמ"ש היטיב לזקק את המחלוקת בעת חקירתו תוך שהוא פותח בביצוע הבחנה בין המחלוקת כאן למחלוקת דומה בה שימש כמומחה מטעם ביהמ"ש **בת"א 61624-12-13 גואטה ואח' נ' מיטלפונקט ואח'** (פורסם בנבו) כלהלן:

"שם הייתה הטענה של התובע שגנבו לו במרמה טקסט שהוא נתן בתום לב למטרת לימוד, הוא טען שמיטלפונקט שהיה מדריך שלו בחוג למחזאים, הוא לקח טקסט שהוא כתב, וגנב לו ועשה מזה מחזה. כאן, המקרה הוא שונה. אין שום עוררין שפנו לגברת אקרמן שתיקח סינופסיס קיים, שמישהו אחר כתב מהסיפורים של משפחתו, ועל סמך ניסיונה כמחזאית, דרמטורגית, תהפוך אותו בעבודת צוות כלשהי, כפי שבא לידי ביטוי בכמה מהמיילים, ואני מניח שגם בשיחות בעל פה, תהפוך אותו למחזה."

32. המומחה התייחס לטענות השונות לגבי האופן בו הוכן המחזה כלהלן:

" מלבד הצוות אין לאיש כאן באולם ידיעה איך התנהלה עבודת הצוות הזאת, מי זרק מה, איך כל זה נתן השראה לגרסה כזאת או אחרת של מה שיש לנו כאן במאות עמודים. עכשיו, מה שאני רציתי לומר וזה הדבר המרכזי של מה שאני אומר פה, זה שהשראה זה דבר מאוד נזיל ולא ברור. קשה מאוד לעמוד עליו, ואני אביא דוגמה אחת. באיזה קפה בתל אביב יושב איזה אדון בשם

טרנטינו, שכולנו שמענו עליו, והוא נשוי לישראלית. ויש הרבה מאוד ישראלים שמנצלים את העובדה שהם מכירים את הגברת, באים אליה עם תסריטים באנגלית, בדרך כלל, ואומרים לה תעבירי את זה בבקשה לטרנטינו. והיא אומרת, אני לא הולכת להעביר את זה לטרנטינו. מדוע? משום שהוא מסרב לקרוא תסריטים של מישהו אחר. הוא בעצמו הרי כותב את כל הטקסטים, את כל התסריטים שלו, והוא מפחד שמישהו פעם יגיד, שבגלל שהוא קרא איזה תסריט, אז פתאום הייתה השראה של איזה רעיון, אז הוא לא קורא תסריטים של אף אחד אחר. ככה אומרת הגברת טרנטינו."

33. המומחה הסביר מדוע תאר את סירובו של הבמאי הנודע טרנטינו לעיין בתסריטים:

" אז אני חשבתי שזו דוגמה שיכולה להבהיר את הדברים שאני אומר. תראו, שני הצדדים יעידו שאני ביקשתי מיד כשקיבלתי את החומר, להימנע מקריאת עדויות המומחים שהביאו, כדי לגבש את עמדתי באופן עצמאי מול החומר שאני קיבלתי, אני קראתי את שתי חוות הדעת, כי שני הצדדים עמדו על כך שאני אקרא אותן. ושניהם אנשים חכמים, שניהם תלמידיי, שניהם קיבלו ממני ציונים גבוהים מאוד בשעתו. אבל שני התלמידים היקרים שלי, גם פרופסור קינר וגם פרופסור אלמוג, נפלו במלכודת של מה שאנחנו קוראים אכילס והצב. כי כל הדיון הפרטני של שניהם, כל אחד על פי הפירוש, כמובן, שלו או שלה לנתונים, הם בעצם, אם נסכם את זה במילים של שולמית אלמוג, מהו סיפור הליבה, ומהם הפרטים האפיזודיים שאפשר להתייחס אליהם או לא להתייחס אליהם בתור משהו. אז אני טוען שמקריאת הטקסטים השונים, אי אפשר להסיק מסקנות כאלה, כפי לא מה שקינר אומר, ולא מה שגברת אלמוג אומרת."

34. ביהמ"ש מוצא שפרופ' עוז היטיב לתאר את חוות הדעת מטעם הצדדים שלא סייעו לברור האמת שכן כל אחת מהן התמקדה בנקודות או נושאים מסוימים, תחת לבחון את הדברים ברמה המהותית ביחס לנסיבות העובדתיות של המחלוקת:

"זה לא מחזה עצמאי שהגברת אקרמן קמה יצור דמיונה, וקמה וכתבה. אבל, מצד שני, לומר שאחרי חצי שנה שהגברת ישבה וכתבה, גם אם כאמור בעבודת צוות כזו או אחרת, אפשר לנפנף אותה מהתוצר הסופי כאילו לא הייתה שם ולטעון שבגלל שינויים כאלה או אחרים שנעשו בטקסט באפיזודות או בהלוך הרוח של המחזה או בעיצוב של הדמויות, לעבודתה אין חלק בתוצר המוגמר, זו לדעתי תפיסה מסולפת ומעוותת של התהליך, שטרנטינו יודע היטב מדוע הוא מבקש להימנע ממנו. אז אם נסכם את מה שאני אומר, אני אינני נוקט בגישה הרדיקלית של פרופסור של קינר, קיסינג'ר שפשוט לקחו מחזה כמו בטענה של גואטה נגד מיטלפונקט וגנבו לו אותה מתחת לאף. אבל גם הגישה של פרופסור אלמוג, שכל כולה ניתוח של צעדי הצב, אכילס והצב,"

35. המומחה הסביר את החולשה בחוות הדעת של המומחית מטעם אביב כלהלן:

"יש תחרות ריצה בין אכילס שהוא הרץ המהיר ביותר, לבין הצב. עכשיו, אכילס נותן לצב פור של כך וכך מטרים, אני לא זוכר את המספרים. ואז, אפשר לנתח את זה ככה, שבזמן שאכילס רץ את ה-20 המטר הראשונים הצב, שיש לו פור עליו, כן? הלך והתקדם כך, אכילס עושה עוד שני צעדים, הצב הולך עוד חצי מילימטר. וכולי וכולי. זאת אומר, שבניתוח הזה, תמיד הצב יהיה לפני אכילס. אבל זה פרדוקס, כי הצד השני זה שתגיד שאכילס פשוט רץ 200 מטר, והצב נמצא איפה שהוא מאחורנית. וזה פרדוקס, אי אפשר להגיד מה נכון ומה לא נכון, וכולי. אז אני טוען שהגישה של אלמוג שכול כולה מנתחת את הצעדים כמה בדיוק הצב התקדם במילימטרים, אבל היא לא לקחה בחשבון שבינתיים אכילס גם אם הוא נתן לו פור של הוא רץ 200 מטר, זאת אומרת, במילים אחרות, היא מתרכזת כל כך בעצים, שהיא שוכחת שהיא נמצאת ביער. וזה השורה התחתונה. אין לי שום פתרון קסמים כבוד השופט, איך לכמת את תרומתה של גברת אקרמן לתוצר המוגמר, אבל לטעון שתרומה כזאת לא משמעותית ולא קיימת,"

36. כאמור בכתבי הטענות, מיכל היא מחזאית ומפיקה ועוסקת מזה כעשור בתחום הכתיבה היוצרת, לרבות בכתיבת מחזות. אביב הינו מוסיקאי ועוסק גם בניהול מוסיקאלי של מחזות זמר והפקות מוסיקאליות שונות.

37. מיכל טענה שלא הועבר אליה מעולם תקנון התחרות או דרישות פורמאליות מצד מארגני התחרות ואורי. למרות בקשותיה מאורי לקבל תקנון כאמור וחוזה או הסכם התקשרות כלשהו, אורי בחר שלא להעביר לה דבר וכך לא לחתום על הסכם כלשהו בקשר עם המחזמר.

38. בהמשך ולאחר שהמחזמר התקבל לתחרות, היא, אביב ועמיחי עבדו בפיתוח המחזמר. מיכל טענה שעיקר שיתוף הפעולה נסב על מציאת תמהיל ושילוב נכון של הסיפור והטקסטים שכתבה עם השירים השלובים במחזמר, בשיתוף פעולה הרמוני כמתבקש מיצירת מחזמר. כך, שכל יוצר מודע לתפקידו הספציפי.

39. במהלך תקופה זו, היא פיתחה את סיפור המחזמר, חיברה ויצרה את הטקסטים למחזמר, את המערכות במחזמר וכן כתבה ופיתחה את הדמויות במחזמר. בנוסף, יצרה את הפרמיס, הרעיון השליט, את חלוקת החומר לשלוש מערכות באופן מדויק, את בחירת שיאה של כל מערכה, פתיח המחזמר וסיומו, האירוע המחולל ותזמונו והטמעת מרכיביו הייחודיים של הסיפור.

40. שני הצדדים הסכימו שהרעיון לכתיבת מחזמר אשר ישתתף בתחרות "**חג המחזמר**" במסגרת הפסטיבל, היה של עמית, שחקן שהשתתף באחת מהפקותיה הקודמות של

מיכל. עמית פנה בחודש ינואר 2015 אל מיכל בבקשה כי תכתוב מחזמר בשם "**אוי'ש שולה**" בהשראת דמותה של סבתו, שעלתה ארצה ופתחה חנות חזיות.

41. קודם לפנייה זו, גיבש עמית צוות שיכונה להלן ה"**קבוצה**" לצורך הכנת המחזמר עם עמיחי ככותב שירים, אביב כמלחין ומנהל מוסיקלי ועם המחזאי נתנאל אזולאי (להלן: "**נתנאל**"). נתנאל לא הצליח בכתיבת המחזמר ולכן עמית פנה אל מיכל ולדבריה, וכפי שהתרשם פרופ' עוז, היא טרחה רבות להכין הגשה מקצועית למחזמר והשקיעה זמן ומאמץ רב בכתיבת הטריטמנט למחזמר. דהיינו: תקציר של סיפור העלילה של המחזמר, תיאור הדמויות שבמחזמר וסיפוריהן האישיים.

42. מיכל טענה כי ביום 28.6.15 ולאחר שגיבשה את סיפור המחזמר, רובו ככולו, והעמידה לרשותם של הנתבעים את כל החומרים הסיפוריים הנדרשים לשם העלאת המחזמר לבמה, אביב הודיע לה בהודעת דואר מקוון לאקונית כי החליטו להתקדם עם המחזמר בלעדיה.

43. מיכל טענה כי נגרמה לה עגמת נפש עצומה, היא עבדה כחצי שנה "**ימים כלילות**" בעבודה שכללה תכתובת של עשרות מיילים וכתיבה יצירתית של דראפטים שונים מדי יום. כל עמלה ופרי עטה נגזלו ונחמסו על ידי הנתבעים כמו גם כל ריווחי המוניטין והרווחים הכספיים שנבעו מהם. המחזמר זכה לפרסומים רבים, בין השאר בטלוויזיה, ברדיו בעיתונות. בכל הפרסומים נשלל ממנה קרדיט הולם ונמנעה ממנה החשיפה הגדולה שליוותה את המחזמר וזכייתו בתחרות.

44. מיכל טענה שהמחזמר זכה במקום הראשון ובהתאם גם זכה לפרסום רב ואביב ועמית זכו בפרס כספי. היא טענה שאורי אמר לה כי סכום הזכייה לקבוצה המנצחת יעמוד על 50,000 ₪ שיתחלק בין כל חברי הקבוצה. מיכל טענה כי לא זכתה לכל קרדיט במחזמר, לא נהנתה מהפרסום, היוקרה וריווחי המוניטין שנלווים לזכייה וכמובן לא זכתה בפרס כספי כלשהו.

45. ביהמ"ש מאמץ מסקנות המומחה מטעמו, כי באופן טבעי הייתה עבודת צוות. אולם, ביהמ"ש קובע כי מיכל שהחליפה את נתנאל כמחזאית, לבקשת עמית, הייתה המחזאית בשלב בו המחזמר התקבל לתחרות ואף לאחר מכן, עד מועד פיטוריה ע"י אביב וביהמ"ש מאמץ מסקנת המומחה מטעמו כי יצירתה היא בעלת ביטוי עצמאי לרעיון שהוצג לה, לטענתה, או לסיפור שהוצג לה, כטענת אביב.

האם הטקסטים שנכתבו על ידי מיכל מבוססים באופן מהותי על הסיפור המוצג בסינופסיס שנכתב בשנת 2013?

46. אביב תלה את יהבו על כך שמיכל התבססה על תקציר שהכין עמית. לעניין זה ראו סעיף 11 לסיכומיו כתובע שכנגד והחל מסעיף 8 לסיכומיו כנתבע. כאמור לעיל, מיכל לא התכחשה לכך שהרעיון למחזה היה של עמית. אולם, טענה שממילא אין די ברעיון כדי ליצור זכויות יוצרים, אלא באופן ביטויו של הרעיון. ביהמ"ש קובע כי עמדה זו נטועה בפסיקה.

47. אביב התמקד בסיכומיו כנתבע בטענה שהמחזה מבוסס על סיפורו של עמית ולא על "**רעיון**" ולכן על פי סעיף 33 **לחוק זכויות יוצרים תשס"ח – 2007** (להלן: "**החוק**"), עמית הוא בעל הזכויות במחזה. אביב הפנה לסעיף 7 בחוות הדעת של המומחה מטעם ביהמ"ש לפיו ה"**תוצר המוגמר**" "**צמח**" מ"**הטקסט הראשוני**", הוא התקציר שהכין עמית עם נתנאל.

48. מיכל טענה כי כתבה הסינופסיס (התקציר) והטריטמנט "**מבלי שקיבלה כל חומר כתוב קודם לכן**" ומכאן שפיתחה המחזה באופן עצמאי ולראיה היא כתבה על סיפור שמתרחש בקיבוץ ולא בירושלים בהתאם לתקציר של עמית. מיכל טענה שהמירה הסיפור מקיבוץ לעיר לנוכח טענת אביב שכטבעוני מפריע לו שבקיבוץ הורגים חיות.

49. עמית, שהעיד מטעם אביב, אישר שהוא היה אמור להיות הבמאי ובעמוד 88 משורה 32 העיד כלהלן:

"**שבתהליך שבו במאי, ומחזאי, מחזאית, או דרמטורג או כל איש דרמה אחר, התהליך של פיתוח הרעיון ופיתוח הסיפור נעשה בידי, ששנים קבוצתיים. ככה עובדים בעצם,**

ש: נכון.

ת: בפיתוח רעיון."

50. כשנשאל אם יש באפשרותו להוכיח כי מסר למיכל התקציר, ענה על כך בעמוד 89 בשורה 6 כלהלן:

"**לא. אין לי איך להוכיח את זה. לא בעל פה. לא את המסמך הספציפי הזה. אני חושב שזה גם לא נהוג שנכנס מחזאי חדש לתוך קבוצה, להסתכל על עבודות של מחזאים קודמים. זאת אומרת, הוא עובד על הרעיון שבעל פה.**

(הפסקה בהקלטה).

העד, מר אפשטיין: פיתוח הרעיון."

51. מכאן שעל פי גרסת עמית, מיכל נחשפה בעל פה, לרעיונות מתוך התקציר, ואכן קיים דמיון רב בין תוכנו של התקציר ובין יצירתה, כמפורט בסעיף 11 לסיכומי אביב כנתבע. אולם, ביהמ"ש קובע כי אביב לא הוכיח כי מיכל קיבלה לידיה התקציר שהכין עמית ולכן התקציר שהכינו עמית ונתנאל אינו מקנה לעמית או נתנאל זכות יוצרים במחזה, או שולל על פי סעיף 33 לחוק את זכויות מיכל, כגרסת אביב בסיכומיו.

52. ביהמ"ש דוחה את טענת אביב כי התקציר של עמית מהווה בהתאם לסעיף 33 לחוק יצירה קיימת וכי עמית ביקש ממיכל להכין יצירה נגזרת ולכן הזכויות נותרו אצל עמית. טענה זו לא הוכחה והיא נוגדת את המצגים של עמית ואביב בזמן אמת כאשר לא הזכירו במי מהכתובים הטענה שעמית הוא בעל הזכויות במחזה. להפך, מיכל הוצגה כמחזאית בלעדית.

53. התקציר של עמית ונתנאל, שלא הוכח כי נמסר למיכל, נותר תקציר שמבוסס על סיפור אישי של עמית, ואילו מיכל הכינה על יסוד הסיפור האישי שעמית כנראה סיפר לה, את הבסיס למחזה "**החופש לאהוב**" שהוגש לתחרות, והתקבל לתחרות ולאחר מכן כתבה שתי מערכות. לכן, ביהמ"ש קובע כי עמית היה בעל הרעיון למחזה, אך לא בעל הזכויות במחזה שכלול במחזמר. אביב מכנה בסעיף 21 לסיכומיו כנתבע את התקציר של עמית "**הסיפור**" ויוצר כביכול משוואה לפיה העובדה שעמית הוא בעלי "**הסיפור**" שווה לבעלות בזכויות במחזה, ולא היא.

54. המומחה מטעם ביהמ"ש נשאל על מעמד התקציר של עמית וענה כך:

"אם אני אממש את זה יום אחד, ואכתוב על זה מחזה, יש כל כך הרבה פרטים, שבעצם הסיפור שסיפרתי לכם עכשיו קיימים שאין לי ספק שגם אם יקרה את הדבר הזה שאני לא אגמור את המחזה הראשון, ואעביר אותו לגברת אקרמן שתכתוב את המחזה, ואחר כך ייקחו ומישהו יעשה תוצר מוגמר אחר, יש דברים שהולכים ונטועים בתוך הסיפור. אני חושב שמה שאת שאלת אותי עכשיו, כל הפרטים האלה טבעי שהם יופיעו בכל הגרסאות, מהסיבה הפשוטה שהם חלק מהדבר שעושה את הסיפור הזה מעניין. ולכן, אין פה שאלה של מי לקח ממי או משהו כזה, כי זה נסחב."

55. מיכל הציגה את תמצית התקציר של עמית כך:

" ניצולת שואה ססגונית פותחת חנות חזיות בשכונה מסורתית בירושלים, האישה פועלת לשחרור מעמד האישה בצורת חייה הליברלית וחנות החזיות שהיא מפעילה, אלה מושכים אליה את נשות השכונה, עבורה משמשת האישה כמעין גורו, ממש משתמשים במילה גורו שם בזה, והיא מעוררת בהן את תחושת הנשיות והשחרור. בעל הנכס, ממנו שוכרת האישה את חנות החזיות, מתאהב באישה ועם התגברות קולות ההתנגדות בקהילה על השפעתה, נדרש בעל הנכס

לבחור בין הנאמנות שלו לקהילה לבין, על ידי סילוקה מהחנות כפי שנדרש ממנו, לבין אהבתו אליה. האישה מחליטה, על מנת לשמור על עצמאותה, שלא להמשיך בחנות, ולא להיענות לחיזוריו של בעל הנכס והקהילה, מצדה, שורפת לה את חנות החזיות ולבני הנשים. להבדיל מהחנות היא שורפת את חנות החזיות ולבני הנשים, האישה עוזבת בראש,..

עו"ד בכר: האישה עוזבת בראש מורם, לאחר שהצליחה (לא ברור) אותם בשחרור הנשים בשכונה. זה שאני שקראתי מספר פעמים, האמן לי, קראתי מספר פעמים את נספח 3, ככה אני התרשמתי מהסיפור. בעיני, הקו המשותף בין שני הסיפורים השונים של מיכל והמחזמר בנספח 3, זה העובדה שיש אישה ניצולת שואה, מגיעה לשכונה שמרנית, בין אם זה חרדית או מסורתית, ופותחת חנות חזיות. ומפה, מתפתח רצף של אירועים שיכול היה להתפתח בכל צורה אחרת שאפשר היה להעלות על הדעת. נכון או לא נכון?

העד, פרופ' עוז: זה נכון, ועם זאת, הייתי אומר שוב, ברור שזה הקו הברור, שממנו צמח כל המחזה הזה, גם בגרסה הראשונית שלו וגם בגרסה הזאת, כך שזה בהחלט סביר, ברור שברגע שנכנס לתוך הסיפור אותו אברך שרוצים לעשות לו שידוך וכל הדברים האלה שלא קיים בהתחלה, ברור שהוא משנה את הסיפור לכיוונים מסוימים, אבל הדבר הזה, שאתה ציינת בתור הקו החשוב, הוא בהחלט גם בתוצר של גברת אקרמן, וגם בתוצר המוגמר הוא מתחייב מעצם הסיפור. לדעתי זה גם הדבר שהוא אטרקציה, וניקח את הסיפור הזה ונעשה אתו זה, באחת מהגרסאות הראשונות נדמה לי נתנאל, מי שבהתחלה היה שותף לעמית אפשטיין, לזה, אומר הרי סיפור החזיות יש פה ספר על תולדות החזייה, ואגדה אורבנית, אז ברור שהדברים האלה הם דברים כל כך מרכזיים בסיפור, שמה שנוסף על ידי באמת כל הפרשייה הזאת של החתונה הכפויה וכל הדברים האלה, הם חשובים אמנם, אבל זה לא מפתיע שהם מופיעים."

56. המומחה מטעם ביהמ"ש התייחס הן לטענה שמיכל התבססה על התקציר של עמית והן על רעיונות שהגה אביב:

"נכון, יש לנו כמה מיילים שבין מיכל לבין אביב. אבל, אנשים נפגשים, אנשים זורקים איזה מילה, אנשים שוב, אני חוזר לטרנטינו, יש איזה תחום מסוים שבו, אתה לא יכול לדעת מה נותן לך ההשראה. אני יודע שיצירה שלי וכתיבה שלי, יש דברים שנפלו עלי כהשראה ממקום שאתה בכלל לא יודע, שמעתי בחדשות פתאום איזה משהו, איזה מילה, ואמרתי אה, זה קשור. זה לא קשור, אבל זה איך שהוא אז לכן אני קצת נמנע מלהתייחס לניואנסים. ברור לגמרי, שאילו הייתה עובדה מוכחת שהסינופסיס לא היה בפני הגברת אקרמן ברגע שהתחילה לעבוד, אז באמת זה מעלה תהיות על הרבה דברים שנמצאים בתוצר המוגמר לבין העבודה שלה, אבל אני אומר את זה בסוג מסוים של הסתייגות, ואני חושב שאני אמרתי את זה בצורה הזהירה ביותר והסבירה ביותר. אין לי שום ספק, שהתוצר המוגמר הביא בחשבון את עבודתה של הגברת אקרמן. ולטעמי, מגיע לה על זה קרדיט ופיצוי. עד איזו נקודה, זאת אומרת, בוא נאמר ככה, אני אמרתי את זה שוב בשיחה, תלמידתי הטובה והנהדרת שאני מאוד אוהב אותה, שולמית אלמוג, כותבת שאין בכלל והיא עושה טבלה של התמות, אבל התמות זה לא רק הדבר היחיד שקיים,

כן? יש עיצוב דמויות, יש אפיזודות, יש וכולי וכולי, כך שלומר את זה בצורה נחרצת, אני חושב שהיא בהחלט מגזימה. ולכן, התשובה שלי אליך היא כנראה, שאם באמת יוכח שהיא לא ראתה את הסינופסיס, אז זה מחזק את טענתה, שדברים שהיו בתוצר המוגמר נסמכים על עבודתה שלה."

57. אביב טען בסעיף 12 לסיכומיו כי במכתב מיום 26.6.15 (נספח 6 לתצהיר עמית) מיכל ביקשה מעמית רשות לצאת עם החומר שכתבה על סמך הרעיון שלו. אביב ראה בכך הודאה של מיכל שסיפור המחזמר אינו שייך לה באופן בלעדי. אולם, מיכל מבחינה בין הרעיון של עמית ובין המחזה שכתבה. בשונה ממיכל שמבקשת רשות מעמית לעשות שימוש ברעיון שלו, אביב לא מצא לבקש ממיכל רשות לעשות שימוש במחזה שכתבה וכפי שיפורט בהמשך, ניסה ללא הצלחה למחוק אותה מהמחזמר, תרתי משמע.
58. כאמור לעיל, אביב הוא שתיאר את מיכל בזמן אמת בתכתובות פנימיות וכלפי גורמי חוץ כמחזאית ולא ציין את שמו, או את שמו של נתנאל שמיכל החליפה כמחזאית, או של עמית, שכתב את התקציר משנת 2013, או כל שם אחר של מחזאי. לכן, הניסיון לייחס לתקציר של עמית משקל רב לעניין השאלה מי היה המחזאי, הוא לא יותר מאשר ניסיון בדיעבד ליצור גרסה שנוגדת את מצגי אביב בזמן אמת לפיהם מיכל היא המחזאית, בין אם התבססה על תקציר של עמית, ובין אם לאו. כאן המקום להדגיש שלפני ביהמ"ש טענה של אביב כי לעמית ישנן זכויות כמחזאי מכח התקציר משנת 2013, ולא תביעה של עמית בדבר זכויותיו.

59. לכן, ביהמ"ש קובע שהגם שהטקסטים שנכתבו על ידי מיכל מבוססים באופן מהותי על הסיפור המוצג בסינופסיס שנכתב בשנת 2013, אין בכך, כטענת אביב, לשלול ממנה את זכויותיה בעניין היצירה שהכינה עד מועד פיטוריה ע"י אביב.

האם המחזה שעלה על הבמה זהה, או מהווה העתקה, או מתבסס על היצירה שכתבה מיכל?

60. בנוסף לטענה של אביב שעבודת מיכל הייתה נטולת ביטוי עצמי ומבוססת על התקציר של עמית, הוא העלה טענות נוספות ולפיהן, הוא השתתף בכתיבה, אורי שינה את העלילה ולאחר מכן הוא, דהיינו, אביב, "**מחק**" את טביעות אצבעותיה של מיכל מהמחזה. להלן דיון בטענות השונות:

הטענה שרמת העבודה של מיכל הייתה ירודה ואביב נאלץ לתקן חומרים שיצרה ונטל חלק עיקרי בכתיבה

61. אביב טען שהופתע לגלות כי התקציר שנכתב על ידי מיכל, נכתב בשגיאות כתיב, סרבול מבני, היעדר אפיוני דמויות וחוסר בתקציר נדרש, והוא נאלץ, בצר לו, לבצע בו תיקונים,

וזה הוגש על ידו בשנית לתחרות בשם "**אויש שולה**". מיכל השיבה לטענה זו בכך שהפנתה למכתבו של אביב מיום 16.6.15 בו החמיא לה על עבודתה.

62. עוד טענה שהמחזמר התקבל לתחרות על יסוד יצירה שהיא הכינה בשם "**החופש לאהוב**" ואורי שיבח בזמן אמת במכתב מיום 20.4.15 את תרומתה לכניסת המחזמר לתחרות. אורי, טען בעת הבאת ראיותיו שהמחזמר התקבל לתחרות באמצעות המוסיקה של אביב. אולם, אין בגרסה זו כדי לסייע לעניין חשיבות תרומתה של מיכל.

63. אין מכתבים המבססים בזמן אמת הטענות של אביב לגבי רמתה המקצועית הירודה כביכול של מיכל. לכן, ביהמ"ש קובע כי גרסה זו הומצאה בדיעבד ע"י אביב כדי להצדיק האופן בו ניסה לנשל מיכל מזכויותיה.

64. גם אין ראיות משמעותיות, מעבר להתכתבות המעידה על סיעור מוחות, כפי שתיאר המומחה מטעם ביהמ"ש, לפיה שני כותבים הכינו כביכול את המחזה, מיכל ואביב. אביב מודע לכך ולכן טען שעל אף החלק העיקרי שנטל בעבודת הכתיבה, ועל אף שאין הדבר מייצג את הדברים כפי שהתרחשו בפועל, שמה של התובעת התנוסס "**כמחזאית**", בכל אחד ואחד מהמסמכים אשר הוחלפו בין חברי הקבוצה ובין המנהל האמנותי.

65. אביב ניסה בדיעבד לתרץ את המכתבים והפניות לגורמי חוץ בהם כינה מיכל כ"**מחזאית**" בתכתובות על אף החלק העיקרי שנטל, לטענתו, בכתיבה, "**כדי לשמור על כבודה**". את העובדה שהוא ציין ביום 10.6.15 כי מיכל היא המחזאית בפניה לקרן רבינוביץ על מנת לקבל מימון, תרץ בסעיף 8 לסיכומיו "**משום ייעודה של**" מיכל בכתיבת המזמר. מיכל השיבה על כך שאביב לא הכתיר אותה בתואר המחזאית מטעמי כבוד, כטענתו, אלא כדי לקבל מימון מקרן רבינוביץ. לנוכח הגרסאות המשתנות של אביב, ביהמ"ש דוחה את שתיהן וקובע כי בזמן אמת, מיכל הייתה המחזאית, כאשר עבודה משולבת מטבע הדברים בעת הכנת מחזמר, בעבודת בעלי התפקידים האחרים.

66. ביהמ"ש קובע כי כאשר אביב ביקש לגייס מימון הוא התהדר במיכל כ"**מחזאית**" וכאשר הוא מעונין לחמוק מאחריות לפגיעה בזכויותיה הוא מגמד את תפקידה עד כדי מבטל אותו. ביהמ"ש קובע כי מדובר בניסיון כושל לתרץ ראיות בכתב שסותרות את גרסתו המאוחרת, גרסה שנועדה להצדיק נישולה של מיכל מזכויותיה.

הטענה שמיכל הייתה חלק מצוות שהכין המחזמר

67. אביב טען בו זמנית שתי טענות. אחת, שהוא "**מחק**" את כתיבתה של מיכל. טענה שניה, שמיכל הייתה אחת מצוות שהכין המחזמר וכי היא מציגה באופן מוגזם את תפקידה.

העובדות כפי שהתבררו הן שאביב לא הצליח ל"**מחוק**" את פועלה של מיכל וכי היא הייתה המחזאית שהייתה אמונה על הכנת המחזה שהוא אחד משני המרכיבים החשובים של מחזמר, דהיינו, מחזה מצד אחד ושירים מצד שני. יש לשלב ביניהם ובעניין התאמת המלל לשירים, מיכל נעזרה באביב, שהיה אמון על הכנת החלק המוסיקלי ועמד בראש הקבוצה שהכינה את המחזמר. אולם, אין בכך כדי להפוך את אביב, או מי מחברי הצוות האחרים, שעסקו כל אחד בתחומו, למחזאים, שעה שבזמן אמת, לא נטען כך, בכתב, בתכתובות פנימיות, או כלפי חוץ.

הטענה שמיכל ידעה שתפקידה מצומצם

68. אביב טען שמיכל הסתירה כי התבקשה לעבוד על בסיס יצירה קיימת, המספרת רובה ככולה, את הסיפור כפי שהוצג במסגרת התחרות, כמו גם הסתרת התפקיד המצומצם שיועד לה במסגרת הקבוצה, וכי היא עצמה הביעה חשש שתרומתה אינה באה לידי ביטוי במחזמר.

69. אביב טען שכל שנדרשה מיכל, לבקשת עמית, שהגה הרעיון המרכזי שבבסיס המחזה, על יסוד סיפור משפחתו, היה ל"**סייע.. . להמשך המרת סיפור המחזה למחזמר ובכתיבת דיאלוגים שישובצו בין השירים**" בהתאם להנחיית עמית. כפי שקבע המומחה מטעם ביהמ"ש, פעולות אלה, אינן זניחות ושוליות כטענת אביב, אלא פעולות מקצועיות שהופכות רעיון כללי למחזה.

70. מכאן שאביב נקלע פעם אחר פעם לסתירה בין מכתבים בזמן אמת ובין גרסתו המאוחרת בה הוא מנסה להצדיק בדיעבד נישולה של מיכל מזכויותיה.

71. התנהלות זאת, אמורה, כבשגרה, כאשר ביהמ"ש בוחן גרסה ראשונית בכתב ומאוחרת בעל פה, להוביל לדחיית הגרסה המאוחרת, קל וחומר כאשר סעיף 64 לחוק קובע שכאשר שמו של אדם מופיע על היצירה כיוצרה, חזקה שהוא יוצרה. כאמור לעיל, בתכתובות פנימיות וכלפי חוץ, למשל לצורך השגת מימון מקרן רבינוביץ, אביב הציג מיכל כמחזאית וכך נוצרה חזקה שהיא המחזאית בקבוצה שהכינה המחזמר. ביהמ"ש קובע כי אביב לא סתר החזקה.

72. לנוכח האמור לעיל, ביהמ"ש דוחה את גרסת אביב לפיה תרומתה של מיכל הייתה "**שולית ביותר, אם בכלל**" ו"**זניחה**".

הטענה לעניין תרומת אורי לכתיבת העלילה

73. בנוסף לטענה שהוא עצמו השתתף בכתיבת המחזה, אביב טען שהסינופסיס שהכינה מיכל היה לקוי ואורי דחה אותו וכן שהיא הודתה שסיפור המחזמר אינו סיפורה והיא מסתייגת מהסיפור. אביב טען שמיכל "**מרדה**" בהנחיות אורי ובמקום לשלוח דיאלוגים מתוקנים למערכה השנייה, שלחה תקציר שנוגד הנחיות אורי ולכן הוא נאלץ לפטר אותה.

74. אביב הפנה בסעיף 9 לסיכומיו לתרומת אורי לשינוי העלילה בטריטמנט "**אמונה עיוורת**" שנכתב על ידו. לאורי היו השגות לגבי האופי הקודר של המחזה שכתבה מיכל והוא ביקש לשוות למחזה אופי פחות קודר ויותר רומנטי. כתוצאה מעמדה זו, פרצה בינו ובין מיכל מחלוקת שבסופה מיכל סולקה מהקבוצה ע"י אביב בהוראת אורי. גם טענה זו אינה מסייעת לאביב בניסיונו למחוק כביכול את "**טביעת האצבע**" של מיכל מהמחזמר שהוצג. זאת, לנוכח חוות הדעת של המומחה מטעם ביהמ"ש, שזיהה את טביעת האצבע של מיכל בתיאור הדמויות ובעלילה, גם לאחר השינוי שהכתיב אורי שממילא נגע לשינוי מסוים, ולא הפך על פניו את המחזה לעניין תיאור הדמויות ונקודות מרכזיות בעלילה. כמו כן, ובדומה למסקנות בית המשפט לעניין ניסיונו של אביב להסתייע בתקציר של עמית כדי "**למחוק**" את מיכל מהמחזה, גם אורי לא הוצג בשום שלב כמחזאי, או מחזאי שותף, ואין לפני ביהמ"ש תביעה של אורי להכיר בזכויותיו במחזה. לא זו אף זו, אורי טען בסעיף 8 לסיכומיו שמעולם לא היו לו זכויות במחזמר.

טענת אביב כי שינה החומרים

75. בנוסף לטענות בעניין חלקם של עמית, אביב ואורי ביצירת המחזה, אביב טען שלאחר שפיטר את מיכל, הוא דאג למחוק את יצירתה מהמחזה. לשיטתו של אביב בסעיף 5 לסיכומיו, עמית ביקש ממיכל להצטרף לקבוצה כדי "**כדי לסייע בכתיבת דיאלוגים**". מכאן שלשיטתו של אביב כאשר שינה את הדיאלוגים, הוא מחק את פועלה ובכך היא איבדה כביכול את זכויותיה.

76. אביב טען שמיכל שהייתה פגועה מהתנהלותו של המנהל האמנותי של הפסטיבל, הוא אורי, ומדבריו אליה, הביעה את מחאתה בפני חברי הקבוצה, וצמצמה את מעורבותה, הקטנה ממילא. אביב טען שהוא, עמית והבמאי אבינועם בן נחום (להלן: "**אבינועם**"), ללא מיכל- ניסחו טריטמנט חדש, בהתאם להנחיות אורי, אשר ישביע את רצונו של אורי. אבינועם, הוא הבמאי, לא העיד על מנת לתמוך בגרסת אביב.

77. אביב טען בכתבי הטענות שהוא דאג לשנות את כל החומרים שהתבססו "**על תרומתה של התובעת ורעיונותיה, ככל שהיו כאלה**", עוד לפני הזכייה בתחרות.

78. לעניין טענת אביב ששינה החומרים, מיכל טענה שהדמויות והסיפור נותרו כפי שהיו ורק השמות שונו, כך שלא היה שינוי מהותי. עוד טענה שאביב לקה בשיגעון גדלות ותרומתו בעניין הכתיבה הייתה מצומצמת.

79. אביב טען שלאחר שהועברו למיכל הדראפט הסופי וקלטת צילום הווידאו של המחזמר כפי שעלה בפעם היחידה בה הוצג, מצופה היה ממנה לערוך השוואה פרטנית, ולהציג באופן חד משמעי וברור, את אותם קטעים שלטענתה קיימת לגביהם זהות. אביב טען שאילו אכן התקיימה זהות כנטען, הרי שאין קל מלהציגה "**מילה מול מילה**". בהשוואה כזו, טען, יכלה מיכל אף להדגיש את הדמיון לו היא טוענת, בעניין ביצוע אי אלו "**שינויים קוסמטיים**" כאלו ואחרים.

80. אביב התחייב בכתב ביום 28.7.15 כי הוא, עמיחי ואורי "**יצרנו מחזמר שאין בו זכר לשיתוף הפעולה הראשוני**" עם מיכל ואורי אף כתב לה ביום 30.6.15 "**היי בטוחה שידך לא תורגש בדראפט הסופי**".

81. בסעיף 10 לסיכומיו, אביב סייג את הגרסה בכתבי הטענות לפיה מחק את פועלה של מיכל, לאחר סילוקה והתמקד בטענה שהשקיע עבודה רבה במשך שישה חודשים "**בהם המשיך בכתיבת המחזמר בגפו**". אביב ציטט בהרחבה את השבחים שחלק לו אורי על כך שהוא "**הכי גאון**". אין להתפלא על כך שאורי מרעיף שבחים על אביב, מרגע שאביב נכנע לתכתיביו האומנותיים. רק בשולי סעיף 10 לסיכומיו, אביב ציטט את דבריו כי "**כתב מחזה חדש**".

82. אולם, חוות הדעת של המומחה מטעם ביהמ"ש שללה טענות הנתבעים כי השינויים שבוצעו מחקו כביכול את פועלה של מיכל.

83. המומחה מטעם ביהמ"ש קבע בסעיף 14 לחוות דעת כלהלן:

"מסקנתי מן הקריאה המפורטת שלי במכלול החומרים שהוגשו מבחינתי היא כמשתמע מדברי למעלה, שבעוד שאין כאן עילה מדויקת להכריז על הנוסח הסופי שעל המחזמר להכריז כפלגיאט של עבודתה של התובעת, אני מכיר בעוול המשמעותי שנעשה לה מתוקף הדרתה החד צדדית מבין יוצריו של המחזמר, והיא ראויה לדעתי להכרה שפיצוי בצדה, על תרומתה, הרחוקה מלהיות שולית וזניחה להצלחתו של המחזמר."

84. המומחה אישר בחקירתו, כי על אף טענת אביב ששינה החומרים לאחר פיטורי מיכל, בנוסח הסופי, נותר ביטוי לפועלה בדמויות השונות:

" בסעיף 10, שיש דמיון בפרטים לא מעטים בין המחזמר שהוצג, לבין היצירה של מיכל. ואתה, בחוות הדעת שלך, נותן דוגמה אחת לדמיון מרכזי של דמות מרכזית שיצרה התובעת, שזה האח של גולדי, האח של הגיבורה.

ת: נכון.

ש: ושם אתה מכנה אותה, את האח של גולדי, כדמות משמעותית, ואני מניח שהדמות המשמעותית הזאת, היא מאחר ובגלל האח גולדי מגיעה לישראל לחפש אותו, האח גם מעורר אצל האברך הצעיר את הרגשות הומוסקסואליים, זה הדמות של האח, שכל זה למעשה הופיע גם במחזמר הסופי. נכון?

ת: כל זה נכון.

....

ומפה אנחנו נתקדם לדמויות. אז הדמות הנוספת, מעבר לאח, יש את הדמות של האברך הצעיר. הצייר ההומוסקסואל שמגלה את מיניותו במהלך המחזה עד לסוף הטרגי של הדמות ששורפים אותה.

ת: בשריפה.

ש: אתה מסכים איתי שהדמות הזאת, עם כל ההתפתחות העלילתית שלה מופיעה גם ביצירה של מיכל, וגם במחזמר הסופי?

ת: כן. אם כי כמובן, יש קשר, אבל אתה אומר שהיא לא קראה את הסינופסיס.

...

עו"ד בכר: אז בוא נשאל רק עם הדמות של האברך הצעיר או הצייר ההומוסקסואל שמגלה את עצמו במהלך המחזמר, האם זה מופיע בנספח 3? האם דמות כזו מופיעה בנספח 3?

העד, פרופ' עוז: אפשר לדבר על אברהם, הדמות של, דמות שמזכירה לה את הזה, בתור מישהו שמגלם בתוכו את החלק הזה, אבל כן, בוא נאמר שבסינופסיס של 3, היא בוודאי לא בצורה הזאת.

ש: אני רק אחדד, ארענן את זיכרונך. אברהם, בנספח 3, הוא בעל נכס שמשכיר לגולדי את החנות, פסול חיתון שמחזר אחריה. לא הומוסקסואל, ולא צייר,

ת: יש פה אלמנטים מסוימים של ניואנסים, שאפשר לומר ששוב, אני חוזר למה שאמרתי, שנתנו השראה כאילו לדבר הזה, אבל כן, בוודאי לא בצורה הזאת שזה מופיע, כן.

ש: אבל אני אחדד עוד נקודה, ברשותך. האברך הצעיר במחזמר וביצירה של מיכל, לא מחזר אחרי גולדי. זה אתה מסכים.

ת: זה ברור. אני מדבר על נתונים אחרים. אבל בסדר, כן.

ש: ובעצם גולדי בנספח 3 לא נענית לחיזור שלו, מבקשת לשמור על העצמאות שלו, ויוצאת מירושלים. כל זה לא מופיע במחזמר, נכון?

ת: לא בצורה הזאת, לא. בכלל אין שם מישהו שמשכיר, לא מופיע על הבמה מישהו שמשכיר לה את ה-,

ש: נכון. ולגבי הדמות של הצעיר ההומוסקסואל שמגלה את עצמו הסוף שלו הטרגי בשריפה, הסוף הטרגי שבעצם רצח הצעיר מופיע גם ביצירה של מיכל וגם במחזמר, נכון?

ת: בהחלט.

ש: וזה לא מופיע בנספח 3.

ת: לא.

....

עו"ד בכר: האם האימא הדומיננטית של האברך הצעיר שרה, שהפכה להיות במחזה רוח'לה, גם אצל מיכל יש אימא דומיננטית, שהיא בעצם מתעלמת מהמכאובים ונקרא לזה הקשיים של בנה, שהיא בעצם אומרת לו, אתה צריך להתחתן בשידוך כך וכך, וגם במחזמר שהוצג, יש אימא כזאת, זה נכון?

העד, פרופ' עוז: כן, אם כי יש ניואנסים באופי של הייצוג של הדמות, אבל כן. בהחלט.

ש: אוקיי. ושוב פעם אני איישר איתך קו בנושא, האימא הדומיננטית לא מופיע בנספח 3.

ת: כן. לא.

ש: לא מופיעה. ואני מדבר על דמות מרכזית נוספת, צילה, הכלה המיועדת.

ת: כן.

ש: שהפכה להיות במחזמר לאה.

ת: כן.

ש: גם פה יש פה דמות שהיא מתחילה כדמות רופסת, הססנית, שמתפתחת במהלך המחזמר עד שהיא ממש מביעה רצון עצמאי משלה בסוף והיא מישרת קו אפילו עם האברך הצעיר זה מופיע ביצירה של מיכל ומופיע במחזמר, נכון?

ת: כן, כן.

ש: ולא מופיע בנספח 3.

ת: לא. לא מופיע בנספח 3.

ש: אוקיי. האב של האברך, הצעיר ההומוסקסואל, האבא שלו, שהוא מאוד שמרן, איש רך, הוא נתון תחת, בעצם, השליטה של האם, זה מופיע גם ביצירה של מיכל, גם במחזמר הסופי, נכון?

ת: כן.

ש: וזה לא מופיע בנספח 3, נכון?

ת: נכון."

85. בנוסף לדמויות, המומחה אישר קיום "**סצנות מרכזיות, אפיזודות שמופיעות גם ביצירה של מיכל, וגם במחזמר הסופי, והן לא מופיעות בנספח 3.**" כגון "**האפיזודה הפותחת של המחזמר, המפגש בין גולדי לבין האברך הצעיר עם הפתיחה של המזוודה והנפילה של החזיות**", "**בעיית המים בדירה של גולדי. יש בעיית מים בדירה של גולדי, ובעקבות בעיית המים, היא נאלצת לגשת למקווה ושם, בעצם, אנחנו מתעמתים עם הקונפליקט**

בין גולדי לבין נשות החברה, נשות השכונה בלבוש, בדיבור. בעיית המים, הטריגר שגרמה לגולדי ללכת למקווה קיים גם ביצירה של מיכל", "המקווה, כמקום שבו בעצם הקונפליקט הזה בא לידי ביטוי", "האופן שבו גולדי מציגה את עצמה כמעצבת הלבשה תחתונה בינלאומית", "גולדי בשתי היצירות עושה name dropping", "המשבר של האברך הצעיר שהוא נהייה חולה, שהוא מתחלה פיזית והוא מבקש לראות דווקא את גולדי ולא את ההורים שלו.", "שיטות הטיפול שההורים של האברך הצעיר מציעים לטפל בו עם כל מיני, נקרא לזה תרופות סבתא, במחזה של מיכל זה באמצעות זרעי צ'יה ושקדים טחונים, ובמחזמר זה באמצעות מלפפונים וקישואים", "והאטימות והעיוורון של הורי האברך למצב האמיתי של האברך הצעיר שהוא מתייסר ומגלה את עצמו, האטימות הזאת קיימת בשתי היצירות", "שמלת הכלה שמלווה את המחזמר מתחילתו ועד סופו. בעצם בחירת הבדים שבהתחלה שמאפיינת בעצם את הפרדוקס של כמה עבודה מושקעת על משהו שבסוף לא ישתמשו בו, ובהמשך שאיך השמלה הזאת בעצם גורמת לאברך הצעיר לגלות את עצמו גם בצד היצירתי, וגם הנשי שלו, ולקראת סוף המחזה שהאברך מודד את שמלת הכלה בעצמו, בסוף, כביטוי להשלמה שלו כמי שהוא.", "מות הגיבור בשריפה, שמופיע בשתי היצירות", "הפרט של החתונה, החתונה הכפויה בין האברך הצעיר לבין השידוך המיועד לו, שבסוף הוא לא קרה", השימוש של גולדי שהוא מחפש את אחיה באמצעות מדור לחיפוש קרובים."

86. המומחה אישר שהדמיון הזה בפרטים גרם לו לקבוע שיש להכיר בזכויותיה של מיכל:

"ת: זה ברור. כמובן, אני לא נסוג מקביעתי זאת. כמובן שאמרתי, ואמרתי גם בהצהרה הקטנה הזאת שעשיתי פה עכשיו, שלומר שאין לה שום קשר לתוצר המוגמר זה סילוף של העובדות."

87. לעניין הטענה של אביב לשימוש גנרי של מיכל במוטיבים מהז'אנר היהודי, המומחה ידע להבחין בהגינות בין מוטיבים גנריים לייחודיים כגון בעניין **"הכפירה, כפירה ב-כ' של גולדי, הגיבורה הראשית בקיומו של אלוהים, איפה אלוהים, איפה אלוהים היה בשואה, הכפירה של גולדי באלוהים קיים גם במחזמר שהוצג וגם ביצירה של מיכל. נכון?**

ת: כן, זה דוגמה בניגוד, הנה, אמרתי על הפרט הקודם שהוא מרכזי, כאן אנחנו כל כך מודעים לעובדה הזאת שכשאומרים שואה ויהדות, אנשים שואלים איפה היה אלוהים בשואה, שזה בוא נאמר, אם על זה היה מסתמך הדבר, הייתי אומר שכמעט ברור שכל אדם היה כותב את הדבר הזה."

88. כמו כן המומחה אישר שיש שינוי בין תמצית היצירה של מיכל ובין תמצית הסיפור שזכה בתחרות. מיכל הציגה תמצית יצירתה כך:

"אישה ניצולת שואה, שהייתה לה חנות הלבשה תחתונה באמריקה, מגיעה לישראל כדי לחפש את אחיה, אותו היא מוצאת. היא פותחת חנות חזיות בשכונה חרדית בירושלים, ופועלת לשינוי אצל נער דתי הומו, אברך חובב ציור, שעומד להינשא בשידוך. בסופו של דבר, בוחר הנער שלא להינשא, לאחר גילוי עצמי שהוא עובר בעזרתה של האישה, המחיר של השינוי שהאברך עובר הוא כבד, הוא נשרף למוות בחנות החזיות והאישה יחד עם האח, עוזבים את השכונה. זה התמצית של היצירה של מיכל ושל המחזמר שהוצג. האם התמצית שאני הקראתי בפניך היא מקובלת עליך?

ת: היא מקובלת עלי, ועם זאת, אני רוצה להוסיף שאתה, כמובן, מסיבות ברורות לגמרי, בחרת את אותם נתונים, כל מה שאמרת מופיע באמת בתוצר המוגמר. אבל, הזכרתי קודם באיזה הערת ביניים, שלמשל, תפקידם של משמרות הצניעות בעניין הזה הוא שונה לחלוטין. כן? אצל מיכל אקרמן הם הרבה יותר בוטים, הייתי אומר אפילו אכזריים, כן? ועובדה היא שהם שריפה לא מתחשבת בעובדה שיש שם אדם, וזה שונה באופן מאוד מאוד מהותי, ואני מייחס את זה, על סמך החומר שקראתי, להערותיו של אדון עוד תלמיד שלי, אורי פסטר, שכתב שם, יש שם דוגמה אחת לתמצית שהוא כותב על העבודה של מיכל, שברור לי לגמרי שאיך שהוא, כנראה, הקרע שחל בין מיכל לבין היוצרים האחרים, נובע מזה שאורי פסטר כדרמטורג, מנהל אומנותי, מה שאתם תקראו לזה, רצה למשוך את הדברים לכיוון אחר. הכיוון האחר הזה לא בא לידי ביטוי בתמצית שלך, ולכן אני אומר שצריך לעשות,

כב' הש' הדר: מה זה הכיוון האחר הזה?

העד, פרופ' עוז: אני חושב שהוא רצה להוריד מהקדרות המסוימת שיש, ואפילו אכזריות, שיש בעבודה של מיכל, ולמשוך את התוצר הסופי, וזה אכן קרה, למשהו שהוא קצת יותר רומנטי, הוא קצת יותר, בוא נאמר לא בשום צורה ואופן קומי, אבל הרבה יותר נאמר מלודרמטי מאשר כמעט טרגי כפי שהוא מופיע בעניין הזה, ולכן הוא מוריד אלמנטים מסוימים, זה מה שאני אמרתי, זה הכול נבנה מפרטים כל כך קטנים, שבסופו של דבר, אתה עושה את זה עם פינצטה. אז אני אומר, אני זיהיתי, ... שבסופו של דבר התוצר המוגמר זה, שום דבר מזה לא משנה לחלוטין את הסיפור המלא

....אני קראתי את כל החומר פה זה 800 וכמה עמודים, וגם, אבל הוא במידה מסוימת צמצם את ההתפרעות של הבריונים, תקנו אותי אם אני טועה, מול, יש שם סצנה אצל מיכל שהיא מאוד מאוד בוטה שההתאהבות של משמרות הצניעות והוא, בסינופסיס שהוא הגיש, ביוני או מתי שהוא ב-2015, שהבריונים בעצם נמצאים בהתחלה ואיפה שהוא יש איזה לאקונה מאוד מאוד גדולה, ובסוף הם מופיעים יותר לקראת הסוף כלומר, הוא הוריד איזה שהם דברים. שוב, אני כבר הזהרתי בהצהרה שלי, שאנחנו מדברים פה באמת, זה בדיוק מה שהתכוונתי, שבודקים את הצעדים של הצב מול העניין של אכילס, ברור לי לגמרי, וזו השורה התחתונה, של תגובתי למה שעורך הדין המלומד שאל אותי, ברור שאתה עשית, אין מה לעשות, אנחנו כולנו עושים, גם אני כנראה במעמדך הייתי עושה את זה, שהסינופסיס שאתה הגשת, הוא נועד, כמובן, להדגיש את

הדברים שכן נשארו בתוצר המוגמר, וקצת מכסה על דברים שבכל זאת אני אומר, בתוצר המוגמר הוקדשה מחשבה לשינוי מסוים של הלוך רוח, של דמויות וכולי לעומת מה שכתבה מיכל אקרמן. עד כמה זה משנה את השימוש בחומרים שלה, זה כבר צר לי שאני לא יכול לעזור יותר, אבל זה יצטרך כבוד השופט לכמת במידה הראויה."

89. ביהמ"ש קובע כי אביב נקלע לכלל טעות לפיה אם ישנה את המלל, לרבות שינוי שמות הדמויות, בכך ימחק כביכול את פרי עמלה של מיכל. אביב עשה זאת, בין היתר, עקב קבלת מכתב הכוונות ממיכל סמוך לסילוקה מהקבוצה, בו עמדה על כך שהיא "**המחזאית הבלעדית**". מכאן שאביב היה בדעה, לאחר סילוקה של מיכל, שאם יכין דיאלוגים חדשים וישנה שמות הדמויות, אזי מיכל תאבד זכויותיה, תוך שבאותה נשימה הוא טוען שכלל לא היה לה זכויות, עוד לפני שסילק אותה.

90. אולם, המבחן אינו מצטמצם להשוואת "**מילה מול מילה**" כסברתו של אביב, לרבות בסעיף 11 לסיכומיו. אביב עצמו מציין בסעיף 13 לסיכומיו כי מומחה ביהמ"ש לא קיבל עמדתו שתרומת מיכל למחזמר שהוצג הייתה "**זניחה**". ביהמ"ש קובע כי מחוות הדעת של המומחה מטעמו התברר שישנה זהות מהותית בתיאור הדמויות ובעלילה כמפורט לעיל, בין היצירה של מיכל למחזמר שהוצג. מכאן שכאשר אביב חתם על ההסכם עם החברה בחודש אוקטובר בו התיימר להיות בעל הזכויות הבלעדי במחזמר, הוא נתן לחברה מצג כוזב. כאן המקום לציין שאביב לא טען לטעות בהבנת המצב המשפטי ומשמעות מעשיו. עד למועד כתיבת פסק דין זה הוא משוכנע כי מחק את פועלה של מיכל וכי אין לה כלל זכויות. מכאן שאין מדובר בטעות בתום לב.

הטענה שמיכל הסתייגה מהסיפור

91. אביב פרט באריכות בסעיף 9 לסיכומיו את התכתובות שקדמו לכך שסילק את מיכל מהקבוצה על פי הוראת אורי. מפרוט התכתובות עולה שמיכל, מסתייגת מהאופן בו אורי מתערב בעבודתה, מנסה תחילה להתיישר על פי הוראותיו של אורי, אך לבסוף עומדת על שלה וכתוצאה מכך אביב מפטר אותה על פי הוראת אורי.

92. אביב התמקד בטענה של מיכל באותן תכתובות כי סיפור המחזמר ששונה על פי הוראת אורי אינו סיפורה שלה וכי היא מסתייגת מסיפור המחזמר.

93. כמפורט קודם לכן, מיכל נקלעה לעימות מקצועי עם אורי, עקב הסתייגותו ממה שכינה "**הקדרות של הסיפור**" שיצרה מיכל. היא לא הסתירה בתכתובות, שאביב מצטט, מורת רוחה מהאופן בו אביב נכנע בראייתה לתכתיב של אורי ועל רקע זה אמרה את דברי הביקורת על שינוי העלילה שנכפתה על יצירתה. אולם, כפי שפורט קודם לכן, אותו

שינוי, לא מחק את תרומתה של מיכל ליצירה כפי שניסה אביב לטעון לצורך הצדקת נישולה מזכויותיה.

הטענה שמיכל ידעה שההשתתפות בתחרות מכפיפה אותה להנחיות אורי

94. אורי טען שמיכל הסתירה את העובדה כי הייתה מודעת לכך והסכימה, כי ההשתתפות בתחרות כפופה לכך שהמשתתפים ישמעו להנחיותיו של המנהל האומנותי- הוא הסמכות המקצועית העליונה.

95. לא הוכח שמיכל קיבלה לעיונה תקנון התחרות. כמו כן, מעיון בתוכן ההסכם עם החברה עולה שספק אם לאורי הייתה סמכות להתערב בתכן האמנתי של המחזה שכתבה, כנטען. לכן, ביהמ"ש דוחה טענת אביב שסוכם מראש שמיכל כפופה להוראות אמנותיות של אורי ביחס למחזה, או מוותרת כביכול על מעמדה כמחזאית, או על זכויותיה הקנייניות.

הטענה שמיכל נכנסה בנעלי מחזאי אחר

96. אביב טען שכל שהתבקשה מיכל לעשות הוא לשכתב מחדש את התקציר שנכתב ע"י נתנאל, הוא המחזאי הקודם, וזאת בכפוף להנחיותיהם של עמית ושלו. אביב טען שהתקציר שנכתב על ידי המחזאי שמיכל נכנסה בנעליו, מספר רובו ככולו, את הסיפור שפותח בהשראת סבתו של עמית, שולה, כפי שהוצג במסגרת המחזמר בתחרות. כאמור לעיל, קיום מחזאי קודם אינו מסייע לפגיעה בזכויותיה של מיכל. הקבוצה, הזמינה את מיכל להיכנס בנעליו של נתנאל, המחזאי הקודם, ומכאן שהקבוצה ובראשה אביב הייתה בדעה שיש צורך במחזאי שיקדם את הכנת המחזה. כמו כן, נתנאל לא העיד ואין לדעת מה בדיוק היא תרומתו ליצירה.

הטענה כי חבירה לאביב היא "כרטיס כניסה"

97. אביב טען שעם התגבשות צוות היוצרים, ולכל אורך הדרך, היה ברור לחברי הקבוצה ולממשיכי דרכם (ובכלל זה מיכל) כי חבירה אליו תסייע בעדם להתקבל לתחרות, כמעין "**כרטיס כניסה**", אם לא "**כרטיס זכייה**" בה, על כל הכרוך והמשתמע מכך. ככל שאביב בדעה שדי לה למיכל בכך שתכיר לו תודה על שהואיל לצרפה לקבוצה ומכאן שאין לה זכות קניינית, ביהמ"ש דוחה עמדה זו. זאת, מכיוון שהיה על אביב להחתים מיכל מראש על הסכם לפיו, כל הזכויות הקנייניות במחזמר הן שלו בלבד. אם מיכל הייתה מוותרת על זכויותיה מראש בכתב, אזי לא היה צריך בדיעבד לייחס לה ויתור לצורך קבלת "**כרטיס כניסה**" מאביב.

98. אביב טען שמיכל הודתה, מספר פעמים, כי היא חסרת ניסיון בסוגת ה- "**מחזמר**", וכי היא עצמה לומדת ממנו במסגרת עבודתה עמו, עד כמה שונה עבודת הפקת המחזמר

ממחזה רגיל. כאמור לעיל, ככל שסבר אביב שמיכל היא כביכול מתלמדת שאמורה להיות אסירת תודה לו על כך שהיא זוכה ללמוד ממנו תורה ולצקת מים על ידיו, ולכן היא מוותרת על זכויותיה הקנייניות, היה עליו לעגן זאת מראש בחוזה עם מיכל.

הטענה שמיכל חיבלה במאמצי הקבוצה

99. אביב טען שעקב המחלוקת בין מיכל ובין אורי היא החלה לנקוט פעולות שהיה בהן כדי לעכב, שלא לומר לחבל, במאמצי הקבוצה, תוך שהיא סורה ומורדת בהנחיותיו של אורי. ביהמ"ש התרשם שהמחלוקת הייתה מקצועית וענייינית וכי מיכל הכירה בזמן אמת בסמכותו של אביב לסלקה מהקבוצה לנוכח עמידתה על עקרונותיה וסירובה להיכנע לתכתיב האמנותי של אורי. אולם, אין לראות בעמידתה של מיכל על עקרונותיה חבלה. גם לא היה מקום לנצל את הפיטורים עקב חילוקי הדעות המקצועיים כדי לשלול ממנה את זכויותיה הקנייניות, בשים לב שאביב לא דאג מלכתחילה לשלול ממנה זכויות אלה בעת ההתקשרות עמה ע"י עיגון ראייתו את מעמדה וזכויותיה בהסכם.

טענת אביב שיש להפנות התביעה לעיריית בת ים

100. אביב טען שהיה על מיכל להפנות את טענותיה לעיריית בת ים, אשר הפיקה את המחזמר, עשתה בו שימוש, פרסמה והציגה אותו מעל בימותיה וכי התביעה אינה מגלה כל עילת תביעה נגדו.

101. עוד טען שמיכל אינה מחזיקה בזכויות בלעדיות ביצירה, אם בכלל, וכי פעל כפי שפעל, כדת וכדין, וזאת בין אם זכויות היוצרים במחזמר הינן בבעלותה של עיריית בת-ים, ובין אם המחזמר הינו בגדר יצירה משותפת ובין אם בגדר יצירה קיבוצית. ביהמ"ש קובע כי אביב ניסה בהעלאת טענה זו, ללא הצלחה, להחזיק החבל משתי קצותיו. מצד אחד התהדר בתואר ראש הקבוצה ומי שידו הייתה בכל וחברי הקבוצה הסתופפו בצלו, ומצד שני הוא מנסה להסיר ממנו אחריות לאופן בו פיטר מיכל ללא הסדרת זכויותיה ולגלגל האחריות לפגיעה בזכויות מיכל כלפי אחרים.

עמדת הפסיקה

102. בעניין גואטה שהמומחה הזכיר בעדותו, ביהמ"ש העליון אישר ב**ע"א 7517/17 גואטה נ' מיטלפונקט** פסק הדין של ביהמ"ש המחוזי שקבע כי אין העתקה:

"רעיונות כשלעצמם אינם מוגנים בזכויות יוצרים. ההגנה מוקנית לאופן הביטוי של הרעיון בלבד. כמובן, ההבחנה בין רעיון לביטוי אינה הבחנה חדה. בעולמנו לבוש כל רעיון בלבוש יישומי כלשהו. לכן, השאלה היא עד כמה הדמיון בין היצירות הוא בגדר רעיון מופשט, ועד כמה כולל הדמיון גם אלמנטים יישומיים של אופן ביטוי הרעיון. מצבי הביניים יכולים לעורר שאלות קשות, ולהצריך מבחנים שונים על מנת לקבוע אם רעיון הועתק או ביטויו המעשי. אך קיימים גם מצבים ברורים, בהם כל המבחנים מובילים לאותה תוצאה. לעיתים הדמיון בין היצירות הוא

ברבדים פרטניים ועמוקים. במקרים אחרים – וכזהו המקרה הנדון – אין צורך במבחנים מובהקים כדי להיווכח שלא קיים דמיון מעשי בין שתי יצירות, אלא לכל היותר קרבה רעיונית מסוימת.

כמדיניות שיפוטית – ראוי כי ביהמ"ש לא יהיה מעורב יתר על המידה בדקדוקים מעין אלה שהציג המערער. בענייננו, ביהמ"ש המחוזי בחן את הדברים היטב ונימק את מסקנתו בפירוט, ונימוקיו מקובלים על ביהמ"ש העליון. המחזה שכתב המערער אינו סוגר את הפתח בפני יצירות מסוג מחזהו של המשיב, ולא מדובר אפוא בהעתקה המפרה את זכויות יוצרים של המערער."

103. לענייננו, ובשונה מהממצאים העובדתיים בעניין גואטה, ביהמ"ש קובע כי על פי הראיות שהובאו לפניו וחוות הדעת של המומחה מטעמו, המחזמר שעלה על הבמה מתבסס גם על היצירה שכתבה מיכל ולא מדובר על "**קרבה רעיונית מסוימת**". כמו כן, ביהמ"ש קובע כי גם אם הטקסטים שנכתבו על ידי מיכל מבוססים באופן מהותי על הסיפור המוצג בתקציר שנכתב בשנת 2013, יצירתה של מיכל היא בעלת ביטוי עצמאי לרעיון שהוצג לה, וכי אביב לא מחק כטענתו את תרומתה למחזה שהוצג בסופו של יום וגם השינוי לכיוון הפחות קודר, על פי דרישת אורי, לא איין או ביטל תרומתה למחזה שהוצג וזכה בתחרות. מכאן שאביב פגע בזכויותיה הקנייניות של מיכל כאשר הציג המחזמר ללא מתן קרדיט למיכל.

הסכום שיש לפסוק לטובת מיכל עקב הפגיעה בזכויותיה הקנייניות

104. לאחר שביהמ"ש קבע שאביב פגע בזכויותיה של מיכל, יש לקבוע גובה הפיצוי. אביב טען שבסיס העבודה של המחזמר היה וולונטרי לחלוטין ונטלו בו חלק גורמים מקצועיים וחובבים כאחד. הנתבעים וצוות המחזמר, וכן אף מיכל, ידעו והסכימו, כי לא תתקבל אצלם תמורה כספית בגין ההשתתפות בתחרות חג המחזמר. עיריית בת ים מימנה רק הוצאות בסיסיות ביותר, וכל מי שנטל חלק בעבודה, נדרש לכיסוי הוצאות רבות מכיסו הפרטי.

105. כאמור לעיל, ביהמ"ש מינה מומחית מטעמו לחשבונאות שהגישה חוות דעת לעניין ההכנסות מהמחזמר. המומחית קבעה שההכנסות היו דלות ביותר שכן המחזמר לא נרכש בסופו של יום ע"י התאטראות ולא הוצג מעבר למסגרת העירונית בבת ים.

106. כך קבעה המומחית, רו"ח חמוטל כהן, בחוות דעתה בפרק הסיכום:

"סיכום

לאחר עיון ובחינה של הנתונים והמסמכים שהוצגו בפניי ובכפוף להסתייגויות שפורטו על ידי בגוף חוות הדעת, עלו הממצאים המפורטים להלן:

1. טענות הנתבעים שלא קיבלו שכר מחוף בת ים אלא החזרי הוצאות בלבד, גובו על ידם במסמכים שונים, שהניחו דעתי.

2. התכתבויות דוא"ל בין נתבע 1 לגב' גולדשטיין מחוף בת ים מעידות כי נוהל הליך מסודר וממוסמך של העברת תשלומים הן לנתבע 1 והן למשתתפים אחרים באופן ישיר בסכומים המתאימים לאמור בהסכם בין חוף בת ים לנתבע 1.

3. תקציב המחזה נראה כתקציב מצומצם ומינימלי וניכר ששכר המשתתפים היה נמוך מאד ביחס לשעות שהתחייבו להשקיע בחזרות למופע ובמופע עצמו.

4. נטען על ידי הנתבעים, כי לא שולם פרס עבור זכיית המחזה במקום הראשון בפסטיבל, פרט לפרס אישי אחר עבור ההלחנה בסך 5,000 ₪ שקבל הנתבע 1. כפי שהסביר נתבע 2 קבלת הפרס עבור זכיית ההצגה עצמה, מותנית בהעלאת המחזה על במות, לאחר הזכייה, דבר אשר לא קראה בפועל.

5. בתגובתה של חוף בת ים, שהוגשה לבית המשפט הנכבד ובהנחייתו, לאור הצעתי לבחון האפשרות לאשר צוף לא התייחסה חוף בת ים לעניין הענקת או אי הענקת פרס בגין זכיית המחזה במקום הראשון ואולם, האפשרות לקבל מידע מחוף בת ים, תמורת שכר טרחה לא נוצלה על ידי התובעת.

6. בהתאם להתרשמותי ולמסמכים שהוצגו בפניי, אין ממש בטענות התובעת, המתייחסות לכספים שקיבלו הנתבעים בקשר עם המחזה מחוף בת ים, פרט להחזר ההוצאות כאמור לעיל, ובכל מקרה, לא הובא בפניי על ידי התובעת, כל מידע המעיד אחרת.

7. למותר לציין כי חוות דעתי אינה מתייחסת לטענות הפרת זכויות יוצרים שהינן משפטיות ועתידות להתברר בבית המשפט הנכבד."

107. בהעדר יכולת להצביע על התעשרות משמעותית של אביב, מיכל ביקשה בסעיף 54 לסיכומיה להטיל על אביב פיצוי ללא הוכחת נזק בהתאם לסעיף 56 לחוק.

"(א) הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית המשפט, על פי בקשת התובע, לפסוק לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים.

(ב) בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לשקול, בין השאר, שיקולים אלה:

(1) היקף ההפרה;

(2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;

(3) חומרת ההפרה;

(4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;

(5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;

(6) מאפייני פעילותו של הנתבע;

(7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;

(8) תום לבו של הנתבע.

(ג) לעניין סעיף זה יראו הפרות המתבצעות במסכת אחת של מעשים, כהפרה אחת."

108. מיכל לא הייתה זכאית לתבוע פיצוי מסוים ופיצוי ללא הוכחת נזק כמוסבר בספרו של תמיר אפורי "**חוק זכויות יוצרים**" (2012). בהעדר הוכחה של התעשרות מהצגת המחזמר שלוש פעמים במסגרת התחרות, ביהמ"ש ידון בבקשה לחייב אביב בפיצוי ללא הוכחת נזק.

109. מיכל שינתה בסיכומיה את הסעדים, כך שטענה שיש לפסוק לטובתה הסך של 600,000 ש"ח ללא הוכחת נזק בגין שלוש הצגות, שלוש פעמים מלוא סכום הפיצוי בגין הפגיעה בזכות הכלכלית ושלוש פעמים בגין פגיעה בזכות הזכות המוסרית. אולם, ביהמ"ש דוחה ניסיון זה שכן היה עליה לתקן כתב התביעה בהתאם.

110. מטרת הפיצוי ללא הוכחת נזק היא להקל על התובע לכמת נזקו. כאמור לעיל, לנוכח בדיקת המומחית מטעם ביהמ"ש, ברור שלא היה נזק ממוני או התעשרות ממונית ולא הובאה ראיה אחרת לנזק ממוני. מכאן שהנזק הוא בעיקר לא ממוני.

111. כמו כן, לעניין מאפייני פעילותו של אביב וטיב היחסים בין אביב למיכל, מדובר במחזמר ולא במחזה ואביב עמד בראש הקבוצה שהכינה המחזמר ללא שכר בזמן אמת מתוך ציפייה להכנסות בעתיד. חלקה של מיכל במחזמר שהוצג, מצומצם יותר ביחס לחלקה ככל שהיה מדובר במחזה בלבד. למיכל אין ניסיון בכתיבת מחזה למחזמר. אביב ומיכל הם שותפים ליצירת המחזמר, שמורכב ממחזה ושירים ואביב הכין את השירים ועמד בראש הקבוצה ובקשר עם אורי. הרעיון למחזמר היה של עמית ומיכל פיתחה אותו והפכה אותו למחזה. לעניין משך ההפרה, הועלו שלוש הצגות ביום אחד ויש לראות בהן הפרה אחת.

112. לעניין היקף וחומרת ההפרה, ההצגות היו לפני קהל בעיר בת ים ולא במי מהתיאטראות הידועים ואין לדעת בוודאות אם המחזמר היה מניב בסופו של יום הכנסות נאות, לו היה מוצג בתיאטראות, אם היה מוצג.

113. לחובת אביב יש להביא בחשבון שמטרת המחוקק להרתיע מפרים ובעניין זה חוסר תום ליבו של אביב וחומרת התנהלותו לעניין האופן בו ניסה לנשל מיכל מזכויותיה במודע מחייבים החמרה בסכום הפיצוי. עבודתה של מיכל לא זכתה להכרה, על אף השקעתה הרבה ונמנעה ממנה הכרה ופרסום מקצועי לו ייחלה, כאשר, גם עקב מאמציה, המחזמר התקבל לתחרות.

114. לעניין התעשרות אביב, הוא זכה לחשיפה, הכרה ופרסום, גם על חשבון מאמצי מיכל, ויש להביא זאת בחשבון.

115. מיכל הפנתה ביהמ"ש לת"א 1551-08 **גולן אבירמה ואח' נ' גל דובי ואח'** (פורסם בנבו) וטענה שיש ללמוד ממנו כי על ביהמ"ש לפסוק מלוא סכום הפיצוי ללא הוכחת נזק שכן גם שם המפרים לא הפנימו חומרת מעשיהם. אולם, פסק הדין שם מתייחס לפיצוי מרבי בסך של 20,000 ש"ל לגבי כל זכות שהופרה, הביצוע הפומבי, העתקה, ההקלטה והעמדה לרשות הציבור, וזאת בהתאם לתוכן הוראות החוק בטרם תוקן. לכן, ביהמ"ש חייב שם בגין כל זכות שהופרה בנפרד בסך של 20,000 ₪ וסך הכל 80,000 ₪ ובגין הפרת הזכות המוסרית בסך של 30,000 ₪ בלבד וזאת ביחס לתקופת הפרה ממושכת של שנים.

116. מכיוון שהמחוקק מצא להגדיל, עת תיקן החוק, באופן משמעותי, את הסכום המירבי לפיצוי ללא הוכחת נזק, ולאחר שביהמ"ש שיקלל את המרכיבים השונים כמפורט לעיל, ביהמ"ש מחייב אביב לשלם למיכל פיצוי כולל, הן בעניין הזכות הכלכלית והן בעניין הזכות המוסרית, בסך של 60,000 ₪.

התביעה נגד אורי

117. מיכל טענה בכתב התביעה שלאחר כחצי שנה בה כתבה את הטריטמנטים והדרפטים למחזמר, ולאחר שסיימה לכתוב טיוטות סופיות של המחזמר, החלו בקיעים בשיתוף הפעולה בין הצדדים. הנתבעים החלו בשורת צעדים אשר שיאם היה בסילוקה הבוטה מצוות המחזמר. במהלך חודש יוני 2015, החל לטענתה, אורי, להעיר לטיוטות הסופיות של המחזמר לאביב ולא לה. אביב דרש להכניס תיקונים שונים למחזמר, אשר שינו את אופיו ואת הציר העלילתי שמיכל הייתה שלמה עימו. מיכל טענה שהתערבותו של אורי הייתה חריגה ומעוררת סימני שאלה בדבר האובייקטיביות שלו במילוי תפקידו כמנהל חג המחזמר, והתנהלותו מול שאר הקבוצות שהשתתפו בתחרות. לא מן הנמנע שחלק נכבד מהתנהלות זו אף הייתה מונעת מקשרים אישיים כאלו ואחרים.

118. אורי טען שפסטיבל "**חג הזמר**" הוא פסטיבל פרי רעיונו. עיריית בת ים, באמצעות החברה, מממנת את פעילות הקבוצות ואת האירוע כולו. החברה, היא זו שמציגה את המחזות על במותיה והיא זו שגם מממנת את הקבוצות כמו גם את כל הוצאות ההפקה הקשורות בהצגת מחזות הזמר. החברה מעסיקה אותו, כמנהל האמנותי של הפסטיבל. תפקידו לפקח באופן צמוד על הקבוצות בכתיבת המחזמר, בימויו והפקתו,

כמו גם לדאוג כי יעמדו בסטנדרטים האומנותיים אותם הציב כתנאי להצגתן. עוד טען שהמחזות מופקים ומוצגים על ידי החברה. והיא זו שמבצעת אותם בפומבי ומעמידה אותם לרשות הציבור.

119. אורי טען שכמנהל האמנותי החליט להרחיק את מיכל מהצוות. זאת לטענתו, משום שהיא לא קיבלה את הערותיו המקצועיות ולמעשה פגעה בקבוצה ובהתקדמות המחזמר. אביב התחייב, בחוזה שנחתם מול החברה, כי הוא בעל זכויות היוצרים ביצירה וכי אין כל זכר לטביעת האצבע של מיכל במחזמר הסופי.

120. אורי טען שלמעט סיפור העלילה, שהוא מבוסס על רעיון של עמית, והוא גם אינו מוגן בזכויות יוצרים- המחזמר עצמו שונה בתכלית מזה שהוגש לעיונו והועדה האמנותית, כתוצר ראשוני.

121. עוד טען שבינו ובין מיכל אין כל יריבות. משעה שהוא הועסק על ידי החברה כמנהל אומנותי- האחריות היא של החברה וככל שלמיכל קיימות טענות בדבר הפרת זכויות יוצרים, העמדת יצירתה לרשות הציבור, ביצוע פומבי- וכיוצא באלה טענות, שומה היה עליה לתבוע את החברה ולא אותו.

122. עוד טען שהטענה המופרכת בדבר העתקת היצירה אינה יכולה לעמוד בקשר אליו שכן הוא קיבל טריטמנטים בשלבים שונים ונתן הערותיו. הוא אינו חלק מצוות הכתיבה ועל כן לא ניתן לייחס לו מעשה העתקה כלשהו. עוד טען שמתן הערות על גבי טריטמנטים בוודאי שאינו יכול להיחשב כהעתקה.

123. מהראיות שהובאו לפני ביהמ"ש התברר שלאורי לא היה חלק בהכנסות מההצגה והוא פעל במסגרת החברה. לאורי היו חילוקי דעות מקצועיים עם מיכל וביהמ"ש השתכנע כי פעל מכח עמדותיו המקצועיות, כפי שמיכל דבקה בעמדתה המקצועית.

124. מיכל טענה בסעיף 9 לסיכומיה כי אורי נהג כלפיה במהלך עבודתה באופן כוחני ומשפיל וכי בגלל הוראתו סולקה מהקבוצה בבושת פנים. אולם, ביהמ"ש לא התבקש לדון בתביעה בזכויות מיכל כמי שהתעמרו בה ופיטרו אותה ללא הצדקה, אלא כיוצרת שזכויותיה נגזלו. אורי, לא הסתיר את עמדתו כי על כל חברי הצוות היה להישמע להוראותיו ואחת דינו של הממרה פיו, סילוק מהקבוצה. לכן, ביהמ"ש יתמקד בשאלה האם אורי ידע שזכויותיה של מיכל נגזלו ואם נתן לכך יד. יחד עם זאת, הכוחנות של אורי, מלמדת על התנהלותו לא רק בסוגית סילוקה של מיכל מהקבוצה, אלא גם בהתנהלות לגבי זכויותיה כיוצרת, לאחר סילוקה.

125. אורי טען תחילה שסבר כי נמחקו טביעות אצבעותיה של מיכל מהמהדורה הסופית ולאחר מכן טען שכך מסר לו אביב. לאחר מכן הודה בחקירתו כי ידע שמגיע למיכל קרדיט וכי אם המחזמר היה מוצג בתיאטראות, היה נלחם על כך (ראו בעמוד 194 בשורה 27). בסעיף 12 לסיכומיו טען לגבי התביעה של מיכל כי "**כי אין לי ולא הייתה לי דעה מעולם**".

126. ביהמ"ש האמין לגרסתה של מיכל כי אורי ניסה תחילה להגיע להסכמה כספית עמה, אך לאחר מכן חזר בו. לנוכח ניסיונו הרב של אורי בתחום, ביהמ"ש לא מקבל את גרסתו כי סבר בתום לב שפועלה של מיכל נמחק כלא היה, מה גם שכאמור לעיל, הוא הודה בחקירתו כי הגיע לה קרדיט. מחקירתו, התברר בעמוד 192 לפרוטוקול, שהייתה לו סמכות לתת לה קרדיט, או לשלול ממנה אותו. אורי לא זכר בחקירתו מדוע לא נתן לה קרדיט.

127. אורי טען בסעיף 13 לסיכומיו כי המחזמר "**כבש את ליבנו**". טענה זו שבה ניסה למקם עצמו כגורם חיצוני לקבוצה, אינה מתיישבת עם מעורבותו הרבה במחזמר. אורי גם נוזף במיכל על כך שהעיזה לעמוד על זכויותיה בכך שפנתה למנהלי התיאטראות וטוען כי יש להעניש אותה על כך. אולם, באותה נשימה אורי טוען כי בכך חיבלה בסיכוייה "**להגיע לראשונה אל רשימת הקרדיטים**". מכאן שאורי שמצד אחד עסק בהכנת המחזמר ומצד שני "**נכבש**" כביכול בקסמי המחזמר, שהוא היה מעורב בהכנתו, ידע היטב כאשר המחזמר הוצג, בפסטיבל, שהוא מנהלו האמנתי, כי ממיכל נשלל הקרדיט המגיע לה.

128. לכן, ביהמ"ש קובע כי גם אורי נטל חלק באופן אישי בפגיעה בזכויותיה הקנייניות כאשר התיר העלאת ההצגה כמנהל אמנותי, על אף מעורבותו הרבה בהכנת היצירה, עד כדי מתן הוראה לאביב לפטר את מיכל, כאשר הוא יודע כי פועלה של מיכל לא נמחק כביכול וכי יש להגיע עמה להסכמה עקב הפגיעה בזכויותיה ותוך שהוא נותן יד במודע לכך שנשלל ממנה הקרדיט. אולם, בהשוואה לחלקו של אביב בפגיעה במיכל, יש להביא בחשבון לטובתו מספר שיקולים.

129. בשונה מאביב שהתמיד ביחסו המזלזל כלפי מיכל עד רגע כתיבת פסק דין זה, תוך שהוא מתכחש לעיתים לחלוטין לזכויותיה, אורי, כאמור לעיל, הודה בחקירתו כי הכיר בזכויותיה וכך גם בסיכומיו. אורי, על אף מעורבותו בהכנת המחזמר, לא היה חלק מהקבוצה, ולכן לא היה אמור ליהנות באופן ישיר מהזכייה בפרס ובהכנסות העתידיות כמו אביב. מי שהחליט למחוק כביכול את המלל שהכינה מיכל מתוך תקוות שווא שכך

ימחק כביכול את פועלה, היה ראש הקבוצה אביב. גם לא נמצא הסבר מדוע מיכל נמנעה מהגשת תביעה נגד החברה, אלא רק נגד אורי. לא זו אף זו, בסיכומיה, מיכל ייחסה לו הפרת הזכות המוסרית, להבדיל מאביב ממנו דרשה פיצוי הן בשל הזכות הכלכלית והן בשל הזכות המוסרית.

130. לחובתו של אורי, יש להביא בחשבון שבסיכומיו, שב לתקוף את מיכל ואף טען שיש להעניש אותה, על אף שהודה כי הגיע לה קרדיט. זאת, שעה שהוא אישר העלאת המחזמר על הבמה בתחרות בה הוא המנהל האמנתי, כאשר הקרדיט נשלל ממנה. זאת, כאשר הוא הביא לסילוקה מהקבוצה עקב חילוקי דעות אומנותיים. מכאן שידע היטב מה המשמעות של סילוקה לעניין יצירת מחלוקת בדבר הזכויות הקנייניות. בשונה מאביב שהיה חסר ניסיון כאשר הקים את הקבוצה בסמוך לשיחרורו מהצבא, לאורי ניסיון רב בתחום האמנות והבידור. לכן, מצופה היה מאורי, מכיוון שידע, שאין הסכם ששולל ממיכל זכויותיה, ואף ניסה להגיע להסכמה חוזית בדיעבד, כי יימנע מאביב לפגוע בזכויות מיכל ע"י הצגת המחזמר ללא קרדיט למיכל. לא רק שהוא לא מנע זאת, הוא אישר הצגת המחזמר על הבמה לפני קהל, ללא קרדיט למיכל ולא ידע בחקירתו להסביר מדוע עשה כן.

131. לכן, ביהמ"ש מוצא לחייב את אורי רק בשליש הסכום בו חייב את אביב.

צו מניעה קבוע

132. מכיוון שביהמ"ש קיבל את עמדתה של מיכל כי היא בעלת זכויות קנייניות במחזמר, ביהמ"ש נותן בזאת צו מניעה קבוע שאוסר על הנתבעים שימוש במחזמר ללא קבלת רשות ממיכל וללא מתן קרדיט.

133. ביהמ"ש מאשר עמדתו הלכאורית של ביהמ"ש המחוזי, שדן בתובענה זו, בהצעה שהביא לפני הצדדים בכתב, לפני שהתובענה הועברה לבית משפט זה, לפיה אין בצו זה כדי למנוע שימוש במרכיבים שבהם אין למיכל זכויות, כגון השירים. הדברים יפים, גם בעניין שימוש שתעשה מיכל ביצירה שלה באופן נפרד מהשירים. אולם, אין מקום לקבוע מסמרות במסגרת תובענה זו לגבי יצירות שיוצגו, או יושמעו, אם יוצגו, או יושמעו בעתיד. על מנת למנוע את התממשות החשש של מיכל בסעיף 40 לסיכומיה, לגבי קבירתה של היצירה, רצוי שהצדדים יגיעו להסכמות, אם לגבי דרך משותפת במסגרת מחזמר ואם לגבי דרך נפרדת, כאשר כל אחד עושה שימוש ביצירות שלו, מבלי לפגוע בזכויות האחר. ככל שלא יגיעו להסכמות, רצוי כי בעתיד יימנעו מקביעת עובדות מוגמרות, אלא יסדירו המחלוקת לגבי אופן השימוש בהליך משפטי מתאים מראש ולא בדיעבד.

התביעה שכנגד

134. אביב טען בכתב התביעה שכנגד כי לאחר שבעקבות הצגת המחזמר זכה הוא במספר פרסים, וביניהם, הפרס הראשון בתחרות הנ"ל, מספר תיאטראות בארץ הביעו התעניינות בהעלאת המחזמר מעל בימותיהם, מיכל פעלה בחוסר תום לב, וללא כל צידוק שבדין, על מנת למנוע כל אפשרות וכל תקומה למחזמר, תוך שהיא משחירה ומכפישה אותו, פוגעת בשמו הטוב ובמוניטין, ומונעת הימנו רווחים צפויים בקשר עם הצגת המחזמר.

135. כמו כן, טען שמיכל דאגה לפנות לתיאטראות ולסכל את האפשרות וההזדמנות כי המחזמר אכן יועלה מעל בימתם, תוך שהיא שוללת בחוסר תום לב, את ההכנסה הצפויה לו וליתר חברי הקבוצה, כמו גם לעוד עשרות יוצרים ושחקנים אשר הקריבו את הכנסותיהם הקבועות בהפקות של חנוכה, למען השתתפות בתחרות.

136. עוד טען שאפילו יראה בית המשפט לקבל את התביעה, הרי שלנוכח מעלליה של מיכל, היא שללה את התקיימותו של הסעד התיאורטי הנתבע על ידה, בגין כל אותם רווחים שהוא היה אמור להפיק, ובדיוק בשל כך, הגיש כתב תביעה שכנגד.

137. מיכל טענה שאביב - מוסיקאי, איננו יוצר המחזה ואין לו זכויות כלשהן במחזה, בדמויות ובעיצובן או בטקסטים שבמחזה אותם היא כתבה והוא אף אינו טוען זאת, ומשכך לא ברור כלל מה הבסיס המשפטי לתביעה שכנגד.

138. מיכל טענה שלאחר שהנתבעים סילקו אותה, היא שלחה הודעת דואר מקוון לנתבעים ביום 28.6.15 והבהירה להם כי אינם יכולים לעשות שימוש בחומרים שלה. היא ואורי שוחחו טלפונית ובמהלך שיחה זו הוא ביקש לקבל היתר לשימוש ביצירותיה במסגרת התחרות. יתר על כן, הוא אמר לה כי יעניק לה קרדיט בגין עבודה וכן הציע לה 12.5% מכל הכנסה שתתקבל בקשר עם מסחור החומרים. היא השיבה כי תחשוב על כך, אולם יומיים לאחר מכן אורי שלח אליה מכתב בדואר מקוון, בלתי ענייני ומכפיש, כאילו עבודתה הייתה בלתי מקצועית. עם זאת, התחייב לתת לה קרדיט לרעיון למחזמר בפרסומים לחג המחזמר. מיכל טענה שאביב דחה בקשתה לעיין בחומרים שעל בסיסם תתמודד הקבוצה בתחרות.

139. מיכל טענה כי ביום 9.12.15 הועלה המחזמר והוצג במסגרת התחרות. היא גילתה כי המחזמר שהוצג היה זהה לזה שכתבה. הנתבעים לא עשו כל שינוי במרכיבי הסיפור, בעלילה, ברעיון השליט, במוטיבים או בדמויות שיצרה, למעט שינוי שמותיהן

של הדמויות ותיקונים "**קוסמטיים**" בלבד בטקסטים של המחזמר. כל זאת, בניסיון להסוות את העתקת התוכן והמהות של סיפור המחזה, פרי עמלה.

140. מיכל טענה שהמחזמר שזכה במקום הראשון בתחרות חג המחזמר מגולל אותו הסיפור וכולל את אותן הדמויות בדיוק. הפרת זכויות היוצרים שלה באה לידי ביטוי בהעתקת החלקים המהותיים של יצירתה בסיפור המחזמר שאותו יצרה וכתבה. עוד טענה שהנתבעים העתיקו גם חלקים נוספים שנכתבו על ידה ואשר ניתן לזהות את טביעת אצבעותיה בהן בקלות, כשהנתבעים ניסו להסוות ההעתקה תוך הכנסת "**שינויים קוסמטיים**" בלבד.

141. מיכל טענה כי הנתבעים עשו כן, מבלי לתת לה קרדיט כלשהו בגין יצירתה ותוך הפרה בוטה של זכויות היוצרים של התובעת וזכותה המוסרית בחומרים ובטקסטים שכתבה.

142. עוד טענה שבפניה לתיאטראות לא נקבה בשמו של אף לא אחד מהצדדים ומבלי להשחיר פניו של אף לא אחד בכלל ומבלי להזכיר את שמו של אביב בפרט. עוד טענה שאביב לא "**הזדעק**" בזמן אמת על משלוח אותו מכתב ולא אמר על כך מילה.

ביהמ"ש דוחה הטענה כי מיכל גרמה לאובדן רווחים

143. מכיוון שביהמ"ש קבע כי הנתבעים פגעו בזכויות קנייניות של מיכל, ביהמ"ש דוחה הטענה שמיכל גרמה לאובדן רווחים. זאת מכיוון שאין לאביב, אלא להלין על עצמו על כך שלא הסדיר את זכויות מיכל ביצירה מלכתחילה בחוזה, עת הקבוצה התקשרה עמה וגם לא עת פיטר אותה וזאת מתוך הנחה מוטעית שאם ישנה את המלל ואת שמות הדמויות, הוא יאיין את פועלה של מיכל.

144. ביהמ"ש מוצא שבדין מיכל פנתה אל התיאטראות, על מנת להגן על זכויותיה, לאחר סילוקה מהקבוצה, ללא הסדרת זכויותיה. זאת, כאשר אביב ואורי סוברים כי טרוניותיה הן כקצף על פני המים שלא יימנעו משניהם לקצור הישגים על חשבונה. אביב ציפה להפיק רווחים וכבוד מקצועי ואורי ציפה להתהדר ביצירה שזכתה בתחרות במסגרת פסטיבל שהוא יזם והוא הדמות המרכזית בו, ולאחר מכן תעלה על במות התיאטראות ותזכה לכבוד והוקרה.

145. מי ממנהלי התיאטראות לא העיד לעניין הקשר הסיבתי בין המכתב ובין החלטת אותם מנהלים לא להתקשר עם אביב. מחדל אביב בעניין זה מקים חזקה שאם מי מהמנהלים היה מעיד, עדותו הייתה לחובת אביב. לעניין המשמעות של הימנעות מהגשת

ראיה חיונית ראה ע"א 4697/05 **גבאו אסטבלישמנט נ' דוד דודאי** [פורסם בנבו] (27.8.12).

146. לא זו אף זו, גם אם היה מוכח קשר סיבתי, ולא הוכח, ביהמ"ש קובע שאם מר נועם סמל שלא העיד, משך ידיו מהמחזמר בגלל פניית מיכל, הרי עשה כן עקב ניסיונו הניהולי הרב, משום שהעריך, ובדיעבד בצדק, כי אביב כשל בעניין הסדרת זכויות מיכל מלכתחילה וכן כשל בפגיעה בזכויות מיכל לאחר סילוקה.

147. לכן ביהמ"ש דוחה הטענה של אביב שיש לחייב מיכל בגין מניעת הכנסה צפויה.

ביהמ"ש דוחה בקשת אביב לחייב מיכל בגין לשון הרע

148. ביהמ"ש דוחה את טענת אביב כי יש בתוכן המכתב ששלחה מיכל לשון הרע כפי נוסחו העניני שנועד להגן בדין על זכויותיה. ביהמ"ש מקבל טענת מיכל שהמכתב שיקף את המצב העובדתי ולכל היותר עומדת למיכל הגנה עקב עמידתה על זכויותיה על פי דין.

149. כמו כן, ביהמ"ש קובע כי רואה בפניות כפניות מקדימות בטרם הליכים משפטיים ומכאן שחלה עליהם הגנה מכח סעיף 13 (5) **לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965** (להלן: "**חוק לשון הרע**"). לעניין זה ראו קביעת ביהמ"ש העליון בעניין ע"א 7517/17 **גואטה נ' מיטלפונקט** (פורסם בנבו) בו הפך ביהמ"ש העליון הכרעת בית המשפט המחוזי שקבע כי פניה דומה לתיאטראות בטענה לגניבת רעיון, הינה לשון הרע. ביהמ"ש העליון, ראה בפניות שנוסחו באופן חריף הרבה יותר מפניות מיכל, פניות בטרם פניה לערכאות.

150. אביב התמקד בסעיף 15 לסיכומיו בכך שמיכל טענה בפניות ל"**בלעדיות**" וכי התברר שהיא לא הייתה המחזאית הבלעדית ומומחה ביהמ"ש לא ידע לאמוד תרומתה ל"**תוצר המוגמר**". מיכל כתבה שהיא בעלת כל הזכויות במחזמר "**למעט בשירים השלובים בו**". מכיוון שאביב הציג את מיכל לפני סילוקה כ"**מחזאית**" בלעדית שכן לא ציין בתכתובות הפנימיות ולגורמי חוץ שם של מחזאי נוסף כביכול, אין לו, אלא להלין על עצמו בעניין זה. כפי שציין המומחה מטעם ביהמ"ש, סיעור מוחות בין חברי צוות, אינו הופך את המשתתפים בסיעור המוחות ל"**שותפים במחזאות**".

151. גם אם ביהמ"ש יקבל את טענת אביב שהוא הפך ל"**מחזאי**" נוסף לאחר שסילק את מיכל ע"י שילוב השינוי שדרש אורי, שינוי הדיאלוגים ושמות הדמויות, אין בכך כדי לסייע לאביב. זאת, מכיוון שגם אם זכויותיה של מיכל במחזה לא היו בלעדיות כפי שאביב הציג זאת בכתב בזמן אמת כלפי גורמי חוץ לפני סילוקה, הוכח שהיו לה זכויות

מהותיות במחזה, גם לאחר שאביב ביצע במחזה שינויים. לכן, למיכל הייתה זכות ליידע על כך את מנהלי התיאטראות.

152. מרגע שהיו למיכל זכויות מהותיות, והן לא נמחו מעל פני האדמה, כסברת אביב, הצגת המחזמר, ללא הסדרת זכויותיה של מיכל, מהווה עוולה. לכן, השאלה אם הייתה מחזאית בלעדית, או בעלות זכויות במחזה, אינה מסייעת לאביב. מה גם שלשיטתה של מיכל, היה בסיס סביר לטענתה כי היא בעלת הזכות הבלעדית במחזה שהרי כך אביב הציג אותה לפני סילוקה והיא התרשמה בתום לב שהשינויים שבוצעו לא שינו זאת מבחינה מהותית. מיכל לא נחקרה בעניין תום ליבה.

153. לכן, ביהמ"ש קובע כי חלה הגנה מכח סעיף 15 (3) לחוק לשון הרע לפיו מיכל פעלה בתום לב כדי להגן על עניין אישי כשר שלה.

154. ביהמ"ש מקבל את טענת מיכל, כי אביב לא היה רשאי במסגרת סיכומיו לטעון ללשון הרע בגין פרסום נוסף, הוא נספח 5 לתצהירו, טענה שלא עלתה בכתב התביעה שכנגד. אולם, ממילא, טענתה המהותית של מיכל ביחס לתוכן מכתביה מקובלת על ביהמ"ש.

ביהמ"ש דוחה טענת אביב לפגיעה במוניטין

155. לעניין הטענה של אביב לפגיעה במוניטין, מעבר לאמור לעיל, אביב כלל לא הוכיח קיום המוניטין או שווי הפגיעה בו.

ביהמ"ש דוחה התביעה שכנגד

156. לכן, ביהמ"ש דוחה טענת אביב שיש לחייב מיכל בגין אובדן רווחים, פגיעה בשמו הטוב ובמוניטין המקצועי. מכיוון שביהמ"ש קבע כי מיכל פעלה כדין כדי להגן על זכויותיה, ביהמ"ש דוחה גם טענת אביב כי מגיע לו פיצוי בגין עוגמת נפש, צער וסבל.

ביהמ"ש מוחק התביעה נגד עמיחי

157. ביהמ"ש לא מצא פסק דין הדוחה או מוחק את התביעה נגד עמיחי שלמעשה נזנחה כאשר תוקן כתב התביעה שכן הוא אינו מופיע כנתבע בכתב התביעה המתוקן. לכן, למען הסדר הטוב, ביהמ"ש מוחק התביעה נגדו.

דיון בהוצאות

158. מכיוון שביהמ"ש קיבל תביעת מיכל ודחה התביעה שכנגד עליו לפסוק לטובתה הוצאות.

159. לעניין התביעה, על ביהמ"ש להביא בחשבון הפער המשמעותי בין סכום התביעה ובין הסכום שפסק. לעניין התביעה שכנגד, ביהמ"ש מביא בחשבון סכום התביעה שביהמ"ש דחה במלואה.

160. כמפורט קודם לכן, מיכל שינתה בסיכומיה את הסעדים, ללא תיקון כתב התביעה ואביב הוסיף בסיכומיו פרסום נוסף לעניין הטענה ללשון הרע. אורי צרף לסיכומיו התכתבות עם עיתונאי וכתבה שנעשתה ופורסמה בסמוך להגשת הסיכומים.

161. ביהמ"ש התרשם מהראיות לגבי כישרונו הרב של אביב ולתרומתו הרבה של אורי לעולם התרבות באופן כללי ולתחום המחזמר בפרט. אולם, בתובענה זו הם כשלו באופן בו פגעו בזכויות של מיכל. אביב לא השכיל להסדיר זכויותיה של מיכל מלכתחילה, ולאחר מכן גרס שהוא "**מחק**" את פועלה כלא היה, תוך שהוא ממעט במשקל תרומתה באופן מעליב ושסותר דבריו, לרבות בכתב, בזמן אמת.

162. אורי, הבין בזמן אמת, כי עקב העדר הסכם שמעגן זכויות וחובות מיכל עת הצטרפה לקבוצה כמחזאית, עומדת לה טענה לזכויות קנייניות ביצירה, ואף ניסה להגיע עמה להסכמה. אולם, ייצרם של אביב ואורי גבר עליהם, והם החליטו להעלות המחזמר על הבמה ללא מתן קרדיט למיכל וללא הסדרת זכויותיה הקנייניות. בתובענה זו אביב בעיקר, אך גם אורי, העלו שורה ארוכה של טענות, שחלקן גובלות בעלבונות כלפי מיכל, באופן שהאריך שמיעת התובענה על פני מספר שנים שלא לצורך, וכל זאת כדי לנסות ולחמוק מאחריותם לפגיעה בזכויותיה.

163. מיכל מצידה, העלתה טענה לפיצוי בסכומי עתק, מופרזת בנסיבות העניין, התנהלות שאף היא גרמה להתארכות הדיון שלא לצורך.

164. לכן, ביהמ"ש מחייב אביב לשלם למיכל שכ"ט בא כוחה בסך של 50,000 ₪ ואת אורי מחייב לשלם לה בגין שכ"ט בא כוחה, הסך של 7,500 ₪.

165. כמו כן, ביהמ"ש מחייב אביב ואורי לשלם למיכל חלקה בשכרו של המומחה מטעם ביהמ"ש, כך שאביב נושא בשני שלישים מהסכום ואורי בשליש.

166. בשאר ההוצאות, יישאו הצדדים כל אחד בהוצאותיו.

סוף דבר

167. ביהמ"ש מוחק התביעה נגד עמיחי, דוחה התביעה שכנגד במלואה ומקבל התביעה נגד אביב ואורי באופן חלקי כלהלן:

168. ביהמ"ש מחייב אביב לשלם למיכל כלהלן:

- הסך של 60,000 ₪ צמוד בתוספת ריבית כדין ממועד הגשת התביעה ועד מועד התשלום בפועל.
- הסך של 50,000 ש"ח צמוד בתוספת ריבית כדין ממועד מתן פסק הדין ועד מועד התשלום בפועל.
- שני שלישים מהסכום שמיכל שילמה למומחה מטעם ביהמ"ש צמוד בתוספת ריבית כדין ממועד ההוצאה ועד מועד התשלום בפועל.

169. ביהמ"ש מחייב אורי לשלם למיכל כלהלן:

- הסך של 20,000 ₪ צמוד בתוספת ריבית כדין ממועד הגשת התביעה ועד מועד התשלום בפועל.
- הסך של 7,500 ש"ח צמוד בתוספת ריבית כדין ממועד מתן פסק הדין ועד מועד התשלום בפועל.
- שליש מהסכום שמיכל שילמה למומחה מטעם ביהמ"ש צמוד בתוספת ריבית כדין ממועד ההוצאה ועד מועד התשלום בפועל.

170. ביהמ"ש נותן צו מניעה קבוע שאוסר על אביב ואורי שימוש במחזמר שהוצג ללא קבלת רשות ממיכל.

ניתן היום, א' טבת תשפ"ב, 05 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט